

Bestuursrapportage 2023

Cijfers januari t/m juni

Rotterdam, verenigde vergadering 4 oktober 2023

Bestuursrapportage januari tot en met juni 2023

Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard
Postbus 4059, 3006 AB Rotterdam
Bezoekadres: Maasboulevard 123, 3063 GK Rotterdam

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
2 Inleiding	4
3 Prestaties per programma	5
3.1 Programma 1: Veilige dijken	6
3.2 Programma 2: Voldoende en schoon water	9
3.3 Programma 3: Afvalwater zuiveren	12
3.4 Programma 4: Veilige wegen	15
3.5 Programma 5: Omgeving en organisatie	17
3.6 Overkoepelende thema's	23
4 Paragraaf Bedrijfsvoering	25
4.1 Bedrijfsvoering	25
4.2 Woo/Openbaarheid	28
5 Kosten per programma	29
P1 Veilige dijken	30
P2 Watersysteem	30
P3 Afvalwater	31
P4 Wegen	32
P5 Omgeving en organisatie	32
Ondersteunende producten	33
6 Baten en lasten	34
6.1 Exploitatieresultaat	35
6.2 Lasten	35
6.3 Baten	36
7 Toelichting op investeringsprojecten	38
7.1 Realisatie tot en met juni 2023 en prognose 2023	39
7.2 Toelichting op investeringsprojecten:	40
8 Begrotingswijzigingen	43
8.1 Kosten naar programma's en kostendrager	43
8.2 Baten en lasten	44
8.3 Reserve mutatie	45
8.4 Effect begrotingswijziging 2023 op reservepositie	46
9 Begrotingswijziging: Kosten naar waterschapstaken	47
9.1 Watersysteembeheer	47
9.2 Zuiveringsbeheer	48
9.3 Wegenbeheer	49
Bijlage 1 – Rapportage gedelegeerde bevoegdheden	50
Bijlage 2 – Verzamelkredieten	53
Bijlage 3 – Indicatoren WBP 2022-2027	57

2 Inleiding

Met de bestuursrapportage informeert het college van dijkgraaf en hoogheemraden de verenigde vergadering halverwege het jaar over de realisatie van de programmabegroting. De programma-begroting is gebaseerd op de ambities, doelen en resultaten uit het waterbeheerprogramma 2022-2027. De bestuursrapportage heeft betrekking op de uitvoering van de voor 2023 voorgenomen werkzaamheden en de besteding van middelen.

De schaarste op de arbeidsmarkt, stijgende grondstof- en materiaalprijzen zijn nog steeds onverminderd aanwezig in de dagelijkse praktijk. Als gevolg daarvan is ook sprake van stijgende loonkosten. Door de krapte op de arbeidsmarkt zijn ook de vacatures lastig in te vullen en moet worden uitgeweken naar het inhuren van capaciteit, waarbij ook die tarieven zijn gestegen.

De prognoses van de uit te voeren projecten voor 2023 hebben we neerwaarts bijgesteld ten opzichte van de begroting 2023 als gevolg van de bovengenoemde omstandigheden. Een andere oorzaak is afhankelijkheden van samenwerkingspartners. Waar nodig wordt dit in deze rapportage toegelicht.

De ontwikkelingen van de eerste zes maanden van dit jaar zorgen ervoor dat de vastgestelde begroting niet meer actueel is. In deze bestuursrapportage hebben we de laatste inzichten verwerkt in de prognoses, zodat de begroting bijgesteld wordt en meer aansluit bij het huidige beeld.

Deze bestuursrapportage laat een nadelig resultaat zien van € 2,8 miljoen ten opzichte van de begroting 2023. Dit heeft impact op de financiële huishouding van het hoogheemraadschap. We zullen continu scherp moeten sturen op de uitvoering van onze taken, de keuzes die we daarin maken en de daarvoor benodigde middelen.

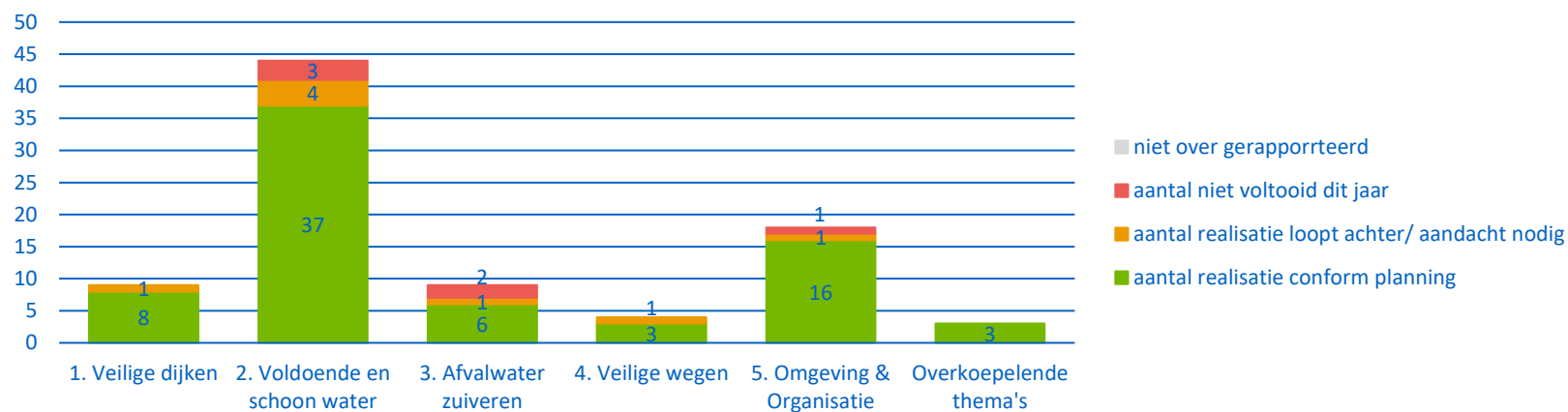
De bijgestelde prognoses vormen het uitgangspunt voor het opstellen van de programmabegroting 2024. Deze wordt voorgelegd aan de verenigde vergadering van november 2023. Net als bij deze bestuursrapportage zullen de genoemde ontwikkelingen daarin een prominente rol spelen. Op dinsdag 5 september is er een informele, informatieve verenigde vergadering gepland waarin richting wordt besproken voor de programmabegroting 2024.

3 Prestaties per programma

In dit hoofdstuk geven we een toelichting op de prestaties binnen de volgende programma's:

- Programma 1: Veilige dijken
- Programma 2: Voldoende en schoon water
- Programma 3: Afvalwater zuiveren
- Programma 4: Veilige wegen
- Programma 5: Omgeving en organisatie

Per programma wordt in de tabel hieronder een samenvatting weergegeven van de totale voortgang. In de prestaties per programma worden de maatregelen uit de programmabegroting 2023 toegelicht waarvan de uitvoering afwijkt van de planning met een rode of oranje weergave. Zie voor de status van de maatregelen/activiteiten de onderstaande legenda.

3.1 Programma 1: Veilige dijken

Algemeen: iedereen beschermen tegen overstromingen

Het hoogheemraadschap beschermt inwoners en bedrijven tegen overstromingen vanuit de rivieren. Dat doen we op een duurzame en kostenefficiënte manier, samen met onze waterpartners en de omgeving.

Ontwikkelingen en uitwerking in 2023 en verder

In 2023 hebben we aandacht voor zorgplichtactiviteiten die nodig zijn zolang dijktrajecten nog niet aan de normen voor 2050 voldoen. Voor de aandachts-locaties is in beeld gebracht welke noodmaatregelen nodig zijn bij extreme omstandigheden. Er is een zandzakkenvulmachine aangeschaft en getest. Tijdens een bijeenkomst met vrijwilligers van de dijkbewaking is deze nieuwe werkwijze geoefend. De noodvoorraden worden stapsgewijs getest en aangevuld.

Ook het gegevensbeheer blijft aandacht vragen. Beoordelingsresultaten en andere gegevens die nodig zijn bij inspecties en onderhoud worden gestructureerd vastgelegd in een onderhoudsbeheersysteem. Daarnaast zijn we steeds intensiever in gesprek met de beheerders en onderhoudsplichtigen van sluizen en andere kunstwerken in onze dijken.

Binnen het hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) werken we verder aan dijkversterking KIIK en verkennen we voor dijkvakken in Capelle aan den IJssel en Zuidplas welke versterkingen nodig zijn. Over de aandachtspunten en trajectaanpak langs de Nieuwe Maas en Lek zijn we in gesprek met betrokken gemeenten om kansen op samenwerking te verkennen.

De renovatie van de Snelle Sluis wordt voorbereid en langs de Hollandsche IJssel wordt circa 1.500 m² steenzetwerk uitgevoerd. Circa 500 m² buitentalud van de primaire waterkering Schuwacht te Lekkerkerk voldoet niet aan de veiligheidsnorm. Om de waterveiligheid te waarborgen wordt nieuwe steenbekleding aangebracht en bestaande steenbekleding vervangen. Om de werkzaamheden uit te kunnen voeren is een ontheffing Wet natuurbescherming nodig. Zodra de ontheffing op de flora- en faunawet in verband met het voorkomen van de rivierrombout (beschermde libelle), is verkregen kunnen mitigerende maatregelen worden genomen en kan worden gestart met circa 500 m² steenzetwerk aan de dijk op locatie Schuwacht te Lekkerkerk.

In samenhang met een woningbouwproject is een kade langs het zijkanaal 's-Gravenweg in Rotterdam opgehoogd. We bereiden nieuwe verbeteringen van regionale waterkeringen voor, zoals de kade langs de Bermweg in Capelle aan den IJssel en ronden werkzaamheden af die eerder zijn voorbereid, zoals de Stoofkade in Gouda.

Het afhandelen van een aantal juridische kwesties naar aanleiding van kadeverbeteringsprojecten leidt tot extra personele kosten en onvoorziene uitgaven (tot heden ca. € 25.000) onder andere door een besluit tot vergoeding van nadeelcompensatie.

Onze kennis van waterveiligheid en verantwoordelijkheid voor veilige dijken wordt benut bij de planvorming voor het Middengebied Zuidplaspolder en een extra oeververbinding in Rotterdam. We werken samen met andere waterschappen aan het "Randstadmodel" (het (Randstad overstromingsmodel instrumentarium) om ons beter voor te kunnen bereiden op eventuele overstromingen. Beschikbare resultaten van overstromingsberekeningen zijn benut bij een hoogwater oefening van het Samenwerkingsverband Coördinatie Overstroming Randstad (SCOR).

Op de dijken en kades maaien we in verschillende fases en voeren we het maaisel af. Dit maai beleid is goed voor de veiligheid en de biodiversiteit. Daarnaast wordt een protocol ontwikkeld om schade door bevers te voorkomen, te signaleren en te herstellen. De ervaring bij buurwaterschappen leert dat de kans hierop toeneemt.

Het in werking treden van de Omgevingswet is uitgesteld naar 1 januari 2024. Tot die tijd blijven de huidige leggers en beleidsregels het uitgangspunt bij vergunningverlening en handhaving.

Afwijkingen op programma 1 na 6 maanden

	t/m april	Q2	Afwijkingen	Actie
Ambitie: Verkleinen van overstromingsrisico.				
Opgave - Het hoogheemraadschap neemt voor de primaire waterkeringen op basis van de resultaten van de beoordeling en de dagelijkse inspecties de noodzakelijke maatregelen om uiterlijk in 2050 te voldoen aan de veiligheidseisen.				
M-025	Subsidieaanvraag verkenning dijkversterking Capelle-Zuidplas.		Samenstellen projectteam is vertraagd.	Planning aanpassen, subsidie aanvraag waarschijnlijk nog wel in 2023, maar definitieve subsidiebeschikking wordt pas in het tweede kwartaal van 2024 verwacht.

3.2 Programma 2: Voldoende en schoon water

Algemeen: voldoende, schoon en aantrekkelijk water

Het hoogheemraadschap zorgt voor het regionale watersysteem. We voorkomen en beperken wateroverlast en waterschaarste. We beschermen en verbeteren de chemische en ecologische kwaliteit van het watersysteem en zorgen dat iedereen ervan kan genieten. Dat doen we samen met inwoners, bedrijven en andere overheden.

Ontwikkelingen en uitwerking in 2023 en verder

In de eerste helft van 2023 is in het kader van het door HHSK vastgestelde Kaderrichtlijn Waterplan 2022-2027 (KRW) de Subsidieregeling natuurvriendelijke oevers (NVO) opengesteld. Natuurvriendelijke oevers zijn een belangrijke maatregel om de (ecologische) kwaliteit van het water te verbeteren. In juni 2023 heeft het college ingestemd met het verlenen van een subsidie aan één project, omdat er geen andere aanvragen waren binnengekomen. Omdat er nog budget beschikbaar is voor 2023, zal er een tweede ronde zijn voor aanvragen, met een sluitingsdatum op 1 september 2023.

De laatste fase van de pilot voor de bestrijding van de rivierkreeften in de Krimpenerwaard wordt uitgevoerd en geëvalueerd in 2023. De eindresultaten zijn naar verwachting in oktober beschikbaar.

We zijn in 2023 zes watersysteemanalyses voor diverse polders in ons beheergebied aan het uitvoeren. Dit doen we om het watersysteem beter te leren kennen, te weten waar de knelpunten zitten en deze aan te pakken. De peilbesluiten Veerstablok, Bilwijk en de partiële herziening Bleiswijkse Zoom zijn vastgesteld. We evalueren en optimaliseren het peilbeheer. Daarnaast stellen we, samen met de gemeente Zuidplas, een nieuw bestek op voor het dagelijks onderhoud van de watergangen in deze gemeente. Voor de (overige) watergangen werken we aan nieuw, risicogestuurd onderhoudsbeleid. We zorgen ervoor dat onze belangen worden meegenomen in de plannen die anderen maken. Het beheer en onderhoud van de kunstwerken wordt steeds meer risicogestuurd vormgegeven volgens de principes van assetmanagement. Zo wordt in 2023 het onderhoudsconcept stuwen geïmplementeerd en het onderhoudsconcept van de meetpunten vastgesteld.

Afwijkingen op programma 2 na 6 maanden

	t/m april	Q2	Afwijkingen	Actie	
Ambitie: Schade door oppervlaktewater voorkomen.					
Doel - Het hoogheemraadschap investeert in het watersysteem zodat het voldoet aan de provinciale omgevingsverordening.					
M-018	Eind 2023 starten we met de uitvoering van het nieuwe gemaal Kralinger Esch.			Om een goede afweging te maken zijn (meer) varianten meer in detail beschouwd. Onder andere als gevolg van ruimtelijke ontwikkelingen in dit gebied. De variantenstudie heeft daardoor meer tijd gekost dan gepland. De verenigde vergadering is over dit project in oktober 2022 en maart 2023 over o.a. deze voortgang geïnformeerd. Het project verloopt momenteel conform de planning van de verenigde vergadering van maart 2023.	
M-020	In 2023 gaat de gemeente Rotterdam verder met de voorbereidingen van de laatste fase van de Agniesebuurt om in 2024 de uitvoering te kunnen afronden.			Gemeente heeft nieuwe projectleider. Latere uitvoering i.v.m. de afstemming met het warmtenet.	We gaan binnenkort met de gemeente in gesprek over de nieuwe planning. De voorbereidingen voor de start van de laatste fase zijn inmiddels gestart.
Doel - Het hoogheemraadschap ontwikkelt het adviesinstrument 'weging van het waterbelang' en profileert zich als waterautoriteit.					
M-022	In 2023 gaat HHSK werken met het instrument "weging waterbelang".			Start voorbereiding gepland tweede helft van 2023 (inwerkingtreding Omgevingswet januari 2024).	Voorgesteld proces van 2022 zal worden herijkt i.v.m. nieuwe inzichten en organisatie bij Publiekszaken.
Ambitie: Functies en grondwatersysteem in evenwicht.					
Doel - We zorgen dat al onze gegevens over grondwater voor iedereen digitaal bereikbaar zijn.					
M-043	In 2023 stellen we een meetplan op voor een grondwatermeetnet.			I.v.m. doorlooptijd grondwatersysteemanalyse, die eerst afgerond dient te zijn, verschuift de planning iets.	We starten in 2023, maar ronden af in 2024.

		t/m april	Q2	Afwijkingen	Actie
Ambitie: Onze taken: Voldoende, schoon water.					
Doel - Het hoogheemraadschap draagt zorg voor het regionale watersysteem. Wij voorkomen en beperken, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van het watersysteem en vervulling van maatschappelijke functies door het watersysteem. Wij doen dit samen met burgers, bedrijven en andere overheden.					
M-066	In 2023 wordt de beleidsuitwerkingen Onderhoud en Sturing vastgesteld.			Beleidsuitwerking Onderhoud wordt vastgesteld. De beleidsuitwerking Sturing nog niet.	We zoeken capaciteit in de tweede helft van 2023 als er andere beleidsdocumenten zijn afgerond of andere mogelijkheden om de beleidsuitgangspunten te borgen.
M-067	In 2023 evalueren we de nota watersystemen, de beleidsuitwerking grondwater, de beleidsuitwerking peilbeheer en de beleidsuitwerking varen.			Nota Watersystemen uitgesteld door langdurige ziekte van een medewerker.	3 Van de 4 evaluaties worden dit jaar uitgevoerd.
M-069	In 2023 voeren we baggerprojecten uit in Rotterdam, Capelle aan den IJssel en wordt de watergang richting het nieuw te bouwen gemaal Achterbroek in de Krimpenerwaard gebaggerd.			Baggerwerk in Capelle aan den IJssel is vertraagd door knelpunt bij de afzet/verwerking van bagger. De afzet/verwerking van de bagger is voorzien op percelen binnen de gemeente Zuidplas.	Scenario's zijn uitgewerkt. Er wordt een verzoek richting het college van de gemeente Zuidplas voorbereid om vertraging te beperken. Verzoek zal zijn: vooruitlopen op nieuw beleid ODMH dat formeel pas in november van kracht wordt.

3.3 Programma 3: Afvalwater zuiveren

Algemeen: Zuiver water

Wij zorgen voor schoon oppervlaktewater door het afvalwater van huishoudens en bedrijven te transporteren naar en te zuiveren op onze afvalwaterzuiveringsinstallaties (awzi's). Daarna kunnen we het gezuiverde afvalwater veilig lozen in het oppervlaktewater. Verder dringen we (andere) verontreinigde waterstromen naar het oppervlaktewater terug en stimuleren we het verminderen van ongewenste lozingen op de riolering. Dit doen we in nauwe samenwerking met onze ketenpartners.

De activiteiten binnen dit programma richten zich op het efficiënt, doelmatig en duurzaam beheren van de afvalwaterketen. Beschikbare instrumenten zoals renovatie, nieuwbouw, toepassen assetmanagementprincipes, informatietechnologie, nieuwe (innovatieve) technologieën en samenwerking met de ketenpartners zetten wij hiervoor in. Voor beperking van emissies naar het oppervlaktewater zoeken we nadrukkelijk de samenwerking met agrarische bedrijven en hun sectororganisaties.

Ontwikkelingen en uitwerking in 2023 en verder

Transporteren en zuiveren afvalwater

Zuiveren en transporteren van afvalwater in de eerste helft van 2023 is over het algemeen goed verlopen. Het hoogheemraadschap heeft voldaan aan de lozingseisen. Wel zijn er enkele kleinere incidenten geweest.

Bij awzi De Groote Zaag heeft een beperkte slibuitspoeling plaatsgehad. Deze is direct gemeld aan het bevoegde gezag en kon snel worden verholpen. De maatregelen om verder uitspoeling te voorkomen worden nu uitgewerkt. Ook het transport van afvalwater is goed verlopen. Bij rioolgemaal Distripark is een stroomstoring geweest waardoor er korte tijd geen transport mogelijk was.

Vertraging in oplevering van projecten

Voor enkele grotere projecten is de oplevering vertraagd. Naast technische problemen, die altijd kunnen optreden bij de realisatie, zijn deze projecten nu ook vertraagd door problemen met levertijden van onderdelen en grondstoffen en personele bezetting bij uitvoerders en adviesbureaus. De vertraagde oplevering leidt tot overschrijding van exploitatiebudgetten, omdat de begrote positieve effecten van de projecten (minder slibproductie, chemicaliënverbruik en energieverbruik en meer energieproductie) vertraagd zijn. Het betreft onder andere de reparatie van de slibgistingstoren, het operationeel maken van Themista, installeren bellenbeluchting op awzi Kortenoord en de plaatsing van zonnepanelen bij de afvalwaterzuiveringsinstallatie De Groote Zaag.

Ondertekening samenwerkingsovereenkomst Rivium

In mei is, na een langdurig en intensief traject, de samenwerkingsovereenkomst voor het Rivium ondertekend. Hierin zijn de afspraken vastgelegd tussen de gemeente Capelle aan den IJssel, de provincie Zuid-Holland en het hoogheemraadschap over de ontwikkeling van woningbouw en de maatregelen op de afvalwaterzuivering Kralingseveer. Momenteel wordt gewerkt aan de afspraken uit de samenwerkingsovereenkomst zoals het nader uitwerken van de geurmaatregelen met de bijbehorende kosten.

Nota Afvalwaterketen

De afdeling Afvalwaterketen werkt aan de nota Afvalwaterketen waar een visie op de 'Afvalwaterketen van de toekomst' deel van uitmaakt. De nota wordt naar verwachting in de tweede helft van 2023 bestuurlijk besproken. In deze nota is er naast de traditionele centrale behandeling van afvalwater ook aandacht voor een decentrale aanpak, ook wel 'nieuwe sanitatie' genoemd, om hiermee ook doelen op het gebied van klimaatadaptatie en circulariteit te realiseren.

Afwijkingen op programma 3 na 6 maanden

	t/m april	Q2	Afwijkingen	Actie
Ambitie: Zuiveren voor schoon en gezond water.				
Doel - Het hoogheemraadschap verwijdert medicijnresten en mogelijk andere nieuwe stoffen bij awzi Kortenoord.				
M-075	In 2025 of 2026 willen we een extra zuiveringsstap op de awzi Kortenoord aanbrengen om medicijnresten te verwijderen. In de eerste helft van 2023 nemen we het besluit in welk jaar we de medicijnrestverwijdering realiseren. Op basis van dit besluit zullen de voorbereidingswerkzaamheden ingepland worden.			Vanwege de vele ontwikkelingen met betrekking tot de awzi Kortenoord (onder andere de voorziene capaciteitsuitbreiding) is nog geen keuze gemaakt in welk jaar de medicijnrestverwijdering kan worden gerealiseerd. Het streven is om het besluit over de extra zuiveringsstap in de tweede helft van 2023 te nemen.
Ambitie: Onze taken: Afvalwater zuiveren.				
Doel - Het hoogheemraadschap zuivert en transporteert het afvalwater van huishoudens en bedrijven op een duurzame, kostenefficiënte manier in nauwe samenwerking met waterpartners, zodat het water veilig kan worden geloosd op rivieren en sloten. Daarbij winnen we energie en grondstoffen terug en innoveren en vernieuwen we continu.				
M-073	In navolging op de inspectie en reparatie van één van de slibgistingstanks op de awzi Kralingseveer in 2022 zullen we in 2023 starten met inspectie en reparatie van de tweede slibgistingstank.			Vanwege vertraging in afronding van de eerste slibgistingstank zal in 2023 wel de voorbereiding voor de tweede slibgistingstank starten, maar inspectie en reparatie zullen in 2024 worden gepland.
M-080	In de eerste helft van 2023 ronden we het project voor het installeren van beltenbeluchting op awzi Kortenoord af.			De werkzaamheden voor de vervanging van de beltenbeluchting hebben vertraging opgelopen door verschillende onvoorziene omstandigheden: beperkt beschikbare menskracht bij de aannemer en het maken van opstelplaatsen voor hijskranen omdat bleek dat de betonnen afdekking anders niet veilig kon worden verwijderd. Naar verwachting zal de nieuwe beluchting in 2023 in bedrijf gaan, maar zullen de afrondende werkzaamheden in 2024 plaatsvinden.

3.4 Programma 4: Veilige wegen

Algemeen: veilige wegen in goede staat

Het hoogheemraadschap draagt bij aan betrouwbare wegen in het landelijk gebied van de Krimpenerwaard. Dit doen wij samen met onze partners op een kostenefficiënte en duurzame manier. We werken vooral aan de verkeersveiligheid en zorgen ervoor dat de rijbaan en de bermen goed onderhouden zijn. Daarbij letten we op de belangen van de omgeving.

Ontwikkelingen en uitwerking in 2023 en verder

De onderhouds- en reconstructieplanning voor wegen en bruggen is geactualiseerd, waarbij rekening is gehouden met opgaven voor verkeersveiligheid en samenloop met dijkverbetering en natuurontwikkeling.

Het onderhoudsbeheersysteem wordt steeds meer gebruikt bij de onderbouwing en prioritering van maatregelen. Ook is dit de basis voor het opleveren van gegevens aan de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT).

De Tiendweg Krimpen is in voorbereiding. Daarnaast zijn vier bruggen vervangen, waaronder de brug West-Vlisterdijk. Later dit jaar worden nog vier bruggen vervangen. De verkeersveiligheidsplanning wordt geactualiseerd op basis van de vormtoets, waarbij wegvakken beoordeeld zijn aan de hand van verkeersdata en veiligheidskenmerken op basis van CROW-normen.

De eerste geconstateerde knelpunten zijn al opgepakt, en gekoppeld aan de reconstructies wegen en wegbruggen in 2023 uitgevoerd. Dit gaat om de aanpak van kruisingen, aanleg van verkeersremmende maatregelen en het verbreden van een fietspad. Met deze maatregelen draagt het hoogheemraadschap bij aan de doelstellingen van Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030.

Om de opgave voor de komende jaren uit te kunnen voeren wordt gezocht naar extra financiële middelen. Hiervoor zijn bij het Rijk en de provincie verschillende subsidieregelingen beschikbaar. Wij zetten ons in om subsidies aan te vragen en te verkrijgen.

Het ecologisch maaibeheer van wegbermen wordt stapsgewijs uitgebreid. Er is geïnvesteerd in een maaibalk met afzuigstelsel zodat het maaisel goed kan worden afgevoerd. Verder wordt onderzoek gedaan naar kosten efficiënte bestemmingen voor dit maaisel.

De invoering van de Omgevingswet is uitgesteld tot 1 januari 2024. Hierdoor hebben we iets meer tijd om ons samen met gemeenten voor te bereiden op de verplichting om de geluidsbelasting van wegen te monitoren en zo nodig maatregelen te nemen. Om een geluidsbelastingkaart op te leveren wordt samengewerkt met de omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH).

Afwijkingen op programma 4 na 6 maanden

	t/m april	Q2	Afwijkingen	Actie
Ambitie: Onze taken: Veilige wegen.				
Doel - Het hoogheemraadschap draagt bij aan een betrouwbaar wegennetwerk in het landelijk gebied van de Krimpenerwaard. Dit doen wij op een kostenefficiënte en duurzame manier in samenwerking met onze partners. Er wordt in het bijzonder ingezet op de verkeersveiligheid en goed onderhoud van de rijbaan en bermen, met oog voor de belangen van de omgeving.				
M-081	Opstellen meerjarenonderhoudsprogramma wegen en wegbruggen 2024-2028 en afstemmen met derden.		Door focus op (veel) lopende werkzaamheden vraagt afstemmen voor de toekomst meer (doorloop)tijd.	Planning opstellen en samenstellen projectteam (o.a. omgevingsmanager) voor meerjarenprogramma 2024-2028.

3.5 Programma 5: Omgeving en organisatie

Algemeen: bereikbaar, servicegericht en duidelijk

Het hoogheemraadschap is bereikbaar, servicegericht en duidelijk. Dat doen we samen met de omgeving. We zetten communicatie in om de verbinding te leggen, om samen oplossingen te vinden en om draagvlak te creëren. Dit maakt het hoogheemraadschap zichtbaar en herkenbaar als waterbeheerder.

We zijn bestuurlijk en ambtelijk steeds vaker in gesprek met onze omgeving om het waterbewustzijn, de interesse voor het waterbeheer en de zichtbaarheid en herkenbaarheid van het hoogheemraadschap te vergroten. We staan daarbij open voor initiatieven van derden en maken ruimte voor participatie.

Ontwikkelingen en uitwerking in 2023 en verder

Vergroten van waterbewustzijn en versterken van participatie

De eerste helft van het jaar kijken we terug op het succes van de communicatie die we hebben ingezet rondom de verkiezingen en de voering van ons 750-jarig jubileum. We hebben in de eerste helft van dit jaar de voering van 750 jaar hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard benut om de bekendheid van onze organisatie en ons werk te vergroten, het waterbewustzijn te vergroten en aan te zetten tot wateractief gedrag. Ook onze jeugdbestuurder heeft hier een actieve bijdrage aan geleverd. Een hoogtepunt van de viering van ons jubileum was het relatie-event op 21 juni in het Jeugdtheater Hofplein in Rotterdam.

We hebben in dit jubileumjaar diverse communicatie- en educatiemiddelen ontwikkeld die we ook in de jaren na het jubileumjaar inzetten. Zo hebben we een nieuw waterspel ontwikkeld voor de onderbouw van het voortgezet onderwijs. Dit spel noemen we de WOW-challenge, waarbij WOW staat voor Wonen Onder Water. Het centrale communicatiemiddel is de interactieve kaart waarop we het verleden, heden en de toekomst samenbrengen aan de hand van verhalen, markers en informatieborden. Ook hebben we een mini-tentoonstelling 'De blauwe draad' geopend in de hal van het hoofdkantoor. Al onze evenementen hebben we verbonden met het thema 750 jaar.

Samen met de Unie van Waterschappen hebben we een succesvolle verkiezingscampagne uitgerold. We werken nu samen verder aan de opzet van een nieuwe landelijke publiekscampagne. Ook doen we weer mee met het landelijk burgeronderzoek 'Vang de watermonsters'. In dit kader hebben we circa 30 burgerwetenschappers getraind.

Voor het vergroten van het waterbewustzijn stellen we in het derde kwartaal van 2023 een communicatieplan op. Op basis van onderzoeken gaan we meten hoe waterbewust en wateractief onze omgeving is, waarbij we voortbouwen op de reeds uitgevoerde onderzoeken. De uitkomsten van deze onderzoeken geven ons input voor een verdere aanscherping van het communicatieplan.

Participatie

Onze aanpak voor de participatie volgt uit de vastgestelde nota participatie. Na de vaststelling van de nota participatie en de participatieverordening in de verenigde vergadering van juni 2022 hebben we een leerperiode ingebouwd van 2½ jaar om ervaring op te doen met participatietrajecten. Aan de hand van drie tot vijf projecten evalueren we de inzet van participatie, waarbij we ten minste één traject per jaar uitlichten voor de verenigde vergadering.

Educatie

Op het gebied van de educatie richten we ons met name op het mbo. Het mbo is onder meer interessant als doelgroep gezien de diverse 'groene' en 'blauwe' opleidingen. We werken incidenteel samen met diverse mbo-scholen en hbo-opleidingen.

In het kader van het jubileumjaar hebben we de samenwerking met de Hogeschool Rotterdam verstevigd met name op de opleidingen Watermanagement en Civiele Techniek. We hebben vier bijeenkomsten georganiseerd met jongeren die met ons meedenken over de viering van 750 jaar HHSK. Ook hebben we een workshop klimaatadaptatie gegeven op de docentennetwerkdag voor het (v)mbo groen.

Digitale ontwikkeling en informatiebeheer

In 2023 komen de applicaties SharePoint, Teams en OneDrive beschikbaar voor de organisatie, waardoor het (digitaal) samenwerken op een moderne wijze wordt ondersteund. De introductie van deze applicaties grijpen wij aan om onze informatie op andere wijze te delen en op te slaan. Het eerste halfjaar hebben we gebruikt om een plan van aanpak, een blauwdruk en bijbehorende instructies op te stellen en de eerste afdelingen en teams in de adoptie mee te nemen. De stand van zaken medio 2023 is dat alle afdelingen en teams bezig zijn de nieuwe digitale werkomgeving in te richten. Verscheidene teams hebben interne trainingen gevolgd en zijn al over naar de nieuwe werkomgeving.

In 2022 is samen met Rijnland de visie op geografische informatiesystemen (GIS) opgesteld. Eén van de acties die vanuit deze visie moet worden opgepakt, is dat er een aanbesteding komt van nieuwe GIS-software (Geografisch informatiesysteem). De aanbesteding wordt in fases uitgevoerd en bevindt zich halverwege 2023 in de eerste fase, namelijk die van het interviewen van gebruikers, beslissers en deskresearch.

Het hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard neemt met drie medewerkers deel aan een derde ronde van het programma DEEP (Data Engineering Expert Programma). Deelname aan dit programma helpt ons aan het verder professionaliseren van datascience. We verbreden de toepassing van de applicatie Power BI ten behoeve van visualisatie en analyse van data, waaronder onze financiële data. We werken aan de implementatie van diverse wetten die betrekking hebben op onze informatievoorziening, waaronder de Wet open overheid (Woo), de Wet elektronische publicaties (Wep) en de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv).

We werken in 2023 aan de opbouw van een programma digitale transformatie. Dit programma moet ons vanaf 2024 gaan helpen om meer doelgericht en in samenhang te werken aan de ambitie om in 2027 een meer datagedreven waterschap te zijn. Het programma richt zich op veranderingen op het gebied van mens (kennis, vaardigheden), cultuur (gedrag, samenwerken) en techniek. Eind 2023 beschikken we over het programmaplan voor 2024 met een doorkijk naar de jaren daarna.

Er loopt een aanbesteding van procesondersteuning software die de processen van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) gaat ondersteunen. Deze software zal ook diverse andere processen ondersteunen zoals de behandeling van bezwaarschriften, verzoeken tot nadeelcompensatie, verzoeken tot het verlenen van subsidie et cetera. De definitieve gunning van de aanbesteding is gepland begin december 2023. Met deze nieuwe software gaan we voldoen aan de eisen die de Wmebv per 1 juli 2024 aan overheden stelt. Voor deze datum verwachten wij de software ingericht en in gebruik te hebben. Daarnaast zijn we dit jaar in het kader van meer informatiegestuurd werken bezig met de verbetering van de informatiepositie ten aanzien van het vergunningbestand.

In 2022 en 2023 hebben we ervaring opgedaan met het digitaal schouwen. Het algoritme dat op basis van lucht- en satellietfoto's kan schouwen op de begroeiing van sloten, hebben we in 2023 doorontwikkeld en is in de eerste ronde voor de schouw dagelijks onderhoud ingezet. De opgedane ervaringen in de afgelopen jaren nemen we mee in de doorontwikkeling voor 2024.

Omgevingswet

Het programmateam Implementatie Omgevingswet is bezig met een eindsprint in het tweede helft van 2023. Met onze ketenpartners bereiden we ons voor op de ingang van de Omgevingswet per 1 januari 2024. Er is in de voorgaande jaren al heel veel werk verricht, maar de externe ontwikkelingen hierbij staan echter niet stil. De al gemaakte interne regelgeving van HHSK, actualiseren we daarom in het derde en vierde kwartaal met de allerlaatste inzichten.

Punt van aandacht is de koppeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) met ons zaakstelsel. Omdat het systeem verouderd is, hebben we een tussenoplossing moeten organiseren om te zorgen dat alle informatie die de burger invoert ook volledig bij ons in de systemen binnenkomt. Hoewel dit geen optimale oplossing is en het extra werk aan onze zijde kost, is het een tijdelijk werkbaar situatie tot het nieuwe vergunningen en handhavingssysteem operationeel is. Dit hele proces heeft uitdrukkelijke aandacht van HHSK, maar ook van Rijnland, die met dezelfde systemen werkt en ook samen met ons optrekt bij de aanbesteding van het nieuwe zaak- en VTH-systeem. De verwachting is dat het programma Implementatie Omgevingswet nog zal doorlopen tot eind eerste kwartaal van 2024 om nog de nodige aanpassingen te verrichten n.a.v. kinderziekten in de systemen.

Vergunningverlening, toezicht en handhaving

Voor vergunningverlening en toezicht en handhaving vormt de Nota VTH het kader. Voor toezicht en handhaving is het Uitvoeringsplan 2023 bepalend voor onze inzet dat jaar. We gebruiken data-analyse om ons werk meer informatiegestuurd te doen.

Binnen het team toezicht en handhaving hebben we de afgelopen tijd te maken gehad met veel verloop. Inmiddels zijn er nieuwe collega's begonnen. Het inwerken van deze nieuwe collega's kost echter tijd. Om die reden hebben we niet alle controles zo kunnen uitvoeren als wij op grond van ons uitvoeringsplan hadden bepaald.

Een andere ontwikkeling is dat er meer grotere woningbouwprojecten zijn die vragen om goede begeleiding van vergunningen, toezicht en handhaving. Naast advieswerkzaamheden voor kleinere ruimtelijke zaken, zit de betrokkenheid van vergunningen bij vooroverleggen met name op de meer ingewikkelde projecten.

Daarnaast merken we een toename van vragen op het gebied van waterkwaliteit en -kwantiteit voor zowel vergunningen, als toezicht en handhaving.

De bezetting van vergunningverlening, toezicht en handhaving is niet meegegroeid met deze vermeerdering en verdieping van werk. Dit zet zowel druk op de medewerkers als op de kwaliteit van het werk. Om gesteld te staan voor de ontwikkelingen zullen we per 2024 uitbreiding voor vergunningen en toezicht en handhaving voorstellen.

Gebiedsgericht werken

In 2023 was een van de focuspunten van het hoogheemraadschap om gebiedsgericht werken beter in te bedden in de organisatie. Begin 2023 hebben we hier al stappen in gezet en in het tweede gedeelte van 2023 gaan we dit verder uitwerken. Een van de doelstellingen van gebiedsgericht werken is om meer strategisch te gaan opereren, zodat we proactief in kunnen spelen op de ontwikkelingen om ons heen. Een uitdaging hierbij is dat door de vele ontwikkelingen en daarmee samenhangende vragen de dienstverlening richting onze (bestuurlijke) partners onder druk staat. Dit is reeds geconcludeerd door de rekenkamer in december 2022 in het rapport "Doeltreffendheid advisering". Vanwege de beperkte personele capaciteit is er onvoldoende aandacht geweest voor meer recente rijks- en provinciale ontwikkelingen. Programma's zoals NOVEX Zuidelijke Randstad van het Rijk en de Ruimtelijke

Puzzel van de provincie Zuid-Holland zijn hier voorbeelden van. Het risico is dat de dienstverlening daardoor meer reactief is en onze invloed op ontwikkelingen in een vroeg stadium beperkt. Daarnaast worden we nu nog aan tafel uitgenodigd en is het de vraag of dit blijft gebeuren als we slechts beperkt op dergelijke uitnodigingen ingaan. Ook geldt dit voor kleinere bouwplannen en gebiedsontwikkelingen, waar we door capaciteitsgebrek niet altijd actief bij betrokken zijn vanaf het begin. Deze plannen hebben op zichzelf vaak minder impact op het werk van het watersysteem, maar opgeteld is het mogelijk dat deze impact groot is.

Ter uitvoering van het waterbeheerprogramma zijn door het college dit voorjaar watergebiedsvisies vastgesteld en de daarbij behorende leidende principes voorgelegd aan de Verenigde Vergadering. Bij de behandeling in de WV is besloten deze aan te houden en eerst nader de Verenigde Vergadering bij de gebiedsvisies te betrekken. Daarom zal in de schouw in de Krimpenerwaard in september hier al aandacht worden besteed. Met de verzamelde inbreng vanuit alle fracties zal het geheel opgepakt worden in een te organiseren informele vergadering in de tweede helft van 2023.

Afwijkingen op programma 5 na 6 maanden

	t/m april	Q2	Afwijkingen	Actie
<p>"Ambities: - Het waterschap staat midden in de maatschappij, beweegt mee met de veranderende omgeving en staat ten dienste van de gemeenschap; - Het waterschap werkt zoveel mogelijk als één overheid en blijft zichtbaar; - Het waterschap gaat voor passende participatie."</p>				
<p>Opgave - We luisteren goed wat er in de samenleving speelt en sluiten waar nodig aan bij cruciale ontwikkelingen in ons werkgebied.</p>				
M-052	We sluiten aan bij initiatieven van derden waar deze bijdragen aan het realiseren van onze doelen en opgaven.			Op dit moment is het beroep dat op ons wordt gedaan groter dan we aan kunnen. We hebben de afgelopen jaren geïnvesteerd om bij derden eerder in beeld te komen en ons tijdig te betrekken bij initiatieven
<p>Ambitie: Nieuwe technieken benutten en geeft de digitale overheid volwaardig mee vorm.</p>				
<p>Opgave - Onze informatie- en archiefbeheersystemen zijn optimaal ingericht, voldoen aan (wettelijke) eisen voor opslag en ontsluiting en aan eisen en wensen voor gebruiksvriendelijkheid.</p>				
M-056	We besteden in 2023 software voor geografisch informatiebeheer aan.			De aanbesteding is vertraagd en zal pas plaatsvinden in 2024. Op basis van de visie is een drietal partijen benaderd die gefaseerd en gezamenlijk een plan van aanpak gaan schrijven die recht gaat doen aan de gezamenlijke GIS-visie van HHR en HHSK.

3.6 Overkoepelende thema's

3.6.1 Programma Duurzaamheid

Het programma Duurzaamheid richt zich op de thema's energie, broeikasgassen, circulair en biodiversiteit. De ambities, doelen en opgaven voor deze onderwerpen zijn, met enkele andere onderwerpen, opgenomen in het Waterbeheerprogramma 2022-2027 onder het thema 'Een duurzaam waterschap voor de wereld van morgen'. Om onze ambities te halen, moeten we in al onze processen en keuzes duurzame afwegingen gaan maken. Bijvoorbeeld als we zaken ontwerpen of inkopen. Dit vraagt een gezamenlijke inspanning van de gehele organisatie.

Energie

Op het gebied van energie blijft de aandacht onverminderd uitgaan naar energiebesparing en het zelf opwekken van duurzame energie. Ook in 2023 voeren we hier verschillende projecten voor uit. Afgelopen periode is geïnterviewd waar, en hoeveel, fossiele brandstoffen worden gebruikt binnen het waterschap. Aan de hand van de uitkomsten van deze inventarisatie wordt onderzocht welke alternatieven hiervoor zijn. Voorbereidingen om te voldoen aan de rapportageplicht in het kader van de Energiebesparingsplicht zijn in volle gang.

Broeikasgasemissies

Er wordt gewerkt aan het reduceren van de CO₂-uitstoot van de organisatie. Dit gebeurt aan de hand van het CO₂-reductieplan. De uitstoot van lachgas door onze installaties is in kaart gebracht. Nu worden mogelijkheden onderzocht hoe de uitstoot teruggedrongen kan worden. Ook onderzoeken we hoe de uitstoot van methaan uit de slibinstallaties kan worden verminderd en wordt onderzocht of nuttige inzet van dit gas mogelijk is. Het reduceren van CO₂-uitstoot van onze aannemers en leveranciers is steeds vaker onderdeel van onze aanbestedingen.

Circulariteit

Er wordt aan gewerkt om circulariteit een vast onderdeel van onze uitvragen en aanbestedingen te maken. Hieronder valt ook gegevensverzameling ten behoeve van monitoring. Waar mogelijk worden kansen benut om meer circulair te werken, dit geldt zowel voor inkomende materialen als uitgaande stromen. Een aandachtspunt is het vertalen van de ambities naar de praktijk. We volgen de landelijke ontwikkelingen op dit gebied op de voet.

Biodiversiteit

Op het gebied van biodiversiteit zetten we in op een ecologisch gezond en veerkrachtig blauwgroen netwerk van waterkeringen, wegbermen, watergangen en eigen terreinen. Binnen de kaders van het WBP en het regulier beleid worden de afdelingen geadviseerd en gestimuleerd om bij de realisatie van projecten en bij de uitvoering van het beheer en onderhoud de biodiversiteit te behouden en te versterken

Afgelopen periode is voor de geplande inzaai van verschillende terreinen een biodiversiteitszaadmengsel gebruikt. Het biodiversiteitsbeleid en het daaraan gekoppelde uitvoeringsdeel is in een gevorderd stadium. Bij het opstellen hiervan is veel aandacht voor integrale afstemming.

3.6.2 Programma Klimaat en Ruimte

De gevolgen van de klimaatverandering worden steeds meer voelbaar en zichtbaar. De gemiddelde temperatuur stijgt. Het regent harder en vaak langer. Daartegenover blijft het vaker voor langere periodes droog. De zeespiegel stijgt en daarnaast hebben we te maken met een langzaam dalende bodem.

De gebiedsspecifieke watervisies zijn ontwikkeld en aan het bestuur aangeboden. Deze geven overzicht en richting geven voor een waterrobuuste en klimaatbestendige toekomst van het gebied. De gebiedsvisies zullen na bestuurlijke behandeling gebruikt worden in onze adviezen over de ruimtelijke ontwikkelingen in ons gebied.

Het realiseren van een klimaatbestendig gebied bereiken we met samenwerkingen zoals de impulsregeling Klimaatadaptatie extra investeringen te doen. Voor twee Rotterdamse stadsprojecten is dit geld beschikbaar gesteld (voor uitvoering van klimaatadaptatieve maatregelen). Niet alle middelen zijn benut, er worden geen nieuwe aanvragen verwacht voor de impulsregeling: deze zullen wij op een andere manier in gaan zetten voor een klimaatadaptatieve omgeving en organisatie.

De samenwerkingsprojecten zoals het realiseren van een groen openbaar plein in Bergschenhoek zijn opgeleverd.

De subsidieregeling Klimaat en Ruimte is een groot succes, het beschikbare budget voor particulieren die op hun eigen terreinen kunnen bijdragen aan een klimaatadaptatieve omgeving, is geheel benut. In navolging van het coalitieakkoord wordt gewerkt aan een voorstel voor continuering.

De planvorming van het Middengebied Zuidplaspolder ("Vijfde dorp") is volop in voorbereiding. We zijn zeer actief betrokken bij de advisering aan de voorkant van de RO-processen die elkaar in zeer rap tempo opvolgen. In de eerste helft van het jaar heeft het hoogheemraadschap proactief meegedacht en geadviseerd op het m.e.r.-proces, het voorkeursalternatief (VKA), het voorlopig ontwerp en concept bestemmingsplan, de nota van uitgangspunten en het waterstructuurplan.

De ligging van het plangebied in de laaggelegen Zuidplaspolder maakt dat er extra aandacht én aanvullende fondsen nodig zijn om de gezamenlijke ambitie voor het "klimaatdorp" te realiseren. Door ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst op 1 juni 2023, hebben de gemeente, de provincie en het waterschap zich geëngageerd om dit spoor komend jaar verder uit te werken en gezamenlijk op te trekken richting Rijk en Europa om aanvullende kennis- en financieringsbronnen aan te boren.

4 Paragraaf Bedrijfsvoering

4.1 Bedrijfsvoering

Personeel en organisatie

Krapte op de arbeidsmarkt

De krapte op de arbeidsmarkt die vorig jaar vooral op een aantal vakgebieden goed merkbaar werd, speelde de eerste 6 maanden van dit jaar binnen de meeste teams een rol. Binnen de hele organisatie wordt het lastiger om goede en ervaren medewerkers vast te houden en nieuwe talenten binnen te halen. De directe consequenties zijn: stijging van het aantal vacatures, vacatures blijven langer open staan en meer inzet van recruitmenttools. Daardoor loopt de werkdruk binnen de organisatie verder op en stegen de inzet en kosten voor werving en selectie. Ook zette de trend duidelijk door dat vaker en/of langduriger personeel ingehuurd moet worden, met extra kosten als gevolg. Echter niet op alle functies is inhuur makkelijk in te zetten vanwege de benodigde gebieds- of installatiekennis en de daarmee gepaard gaande lange inwerktijd.

Stijging ziekteverzuim

Vorig jaar zagen we het ziekteverzuim stijgen ten opzichte van de jaren daarvoor en ook dit jaar blijft deze trend doorzetten. Vooral bij een aantal afdelingen en teams is het ziekteverzuim heel hoog (>10%). Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door

langdurige uitval. Binnen deze teams zorgt dit voor hogere werkdruk, het werk moet met minder mensen gedaan worden. Of stijgen de personele lasten door extra inhuur, en ook dan vraagt het extra inzet van de collega's voor het inwerken en begeleiden van de tijdelijke krachten.

Wetgeving - cao waterschappen

De effecten van de cao-afspraken op het gebied van bevorderen behoud vitaliteit van onze medewerkers worden in de werkpraktijk steeds duidelijker merkbaar. De medewerkers hebben meer mogelijkheden gekregen om (tijdelijk) minder te werken, bijvoorbeeld door extra verlofuren te kopen, het Persoonlijk Basisbudget in te zetten voor vitaliteitsuren, betaald ouderschapsverlof of vervroegd uittreden. Van deze regelingen wordt steeds meer gebruik gemaakt. Binnen sommige teams ontstaan door het gebruik in de praktijk hierdoor echter knelpunten. Bijvoorbeeld doordat meerdere medewerkers binnen één team in hetzelfde jaar het maximaal aantal weken betaald ouderschapsverlof opnemen of oudere medewerkers die met opgespaard verlof één of meer dagen per week minder gaan werken voor een langere periode.

Samenwerking Financiële eenheid

In de eerste helft van 2023 is het project e-facturatie voortgezet, het einddoel van het project minimaal 70% van de facturen wordt als e-factuur verwerkt is bijna behaald. Verwachting is dat voor eind van het jaar het project afgerond wordt en de borging van de verdere ontwikkelingen op dit vlak in de lijn opgepakt wordt. Binnen de samenwerking Financiële eenheid wordt onderzocht of ons huidige financiële systeem nog voldoet aan de eisen van de toekomst. Hierin wordt nauw samengewerkt tussen de drie hoogheemraadschappen van Rijnland, Delfland en Schieland en de Krimpenerwaard.

Start samenwerking Centrale Salarisadministratie en Functioneel beheer (CSF)

De start van de CSF is met een half jaar vertraagd. Om de gezamenlijke eenheid goed van start te kunnen laten gaan, is eind 2022 besloten om de start uit te stellen naar 1 juli 2023. In het eerste halfjaar is door alle partijen verder gewerkt om de benodigde processen en systemen zoveel mogelijk te harmoniseren en gereed te krijgen voor de nieuwe eenheid. En zijn ook de compliancetoetsen door control, informatiebeveiliging en privacy uitgevoerd.

Interne beheersing

In de eerste helft van 2023 is het plan van aanpak voor de rechtmatigheidsverklaring opgesteld om de organisatie en het bestuur met ingang van boekjaar 2025 gesteld te laten staan voor de wettelijke invoering van de rechtmatigheidsverklaring bij de waterschappen. De komende tijd zal bestuurlijk het

gesprek gevoerd moeten worden welk ambitieniveau we op dit vlak nastreven. De rechtmatigheidsverklaring is het wettelijk minimum dat gesteld is. Daarnaast is het mogelijk om verder stappen te zetten richting een in control statement.

Informatieveiligheid

De hoogheemraadschappen in de I&A-samenwerking, Rijnland en Schieland en de Krimpenerwaard, hebben als doelstelling voor het thema informatieveiligheid om te groeien naar volwassenheidsniveau 4 van de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid). Op basis van eerdere auditresultaten in 2021 bleek dat het niet haalbaar werd geacht om voor alle processen volwassenheidsniveau 4 te behalen voor het eind van 2023. Daarom werd door de auditor aanbevolen om keuzes te maken in de te implementeren beheersmaatregelen op basis van een risicoafweging. Deze prioriteiten zijn begin van dit jaar afgesproken in de verklaring van toepasselijkheid voor 2023.

Aankomende september vindt weer een audit plaats op informatieveiligheid. Focus van deze audit ligt - net als bij de vorige audit in 2021 - niet op compliance, maar op leren en ontwikkelen. Er zal aandacht zijn voor de verbeterstappen die afgelopen twee jaar gezet zijn en de verbeterstappen die nog moeten worden gezet om te groeien naar volwassenheidsniveau 4.

AVG/Privacy

Op basis van de auditresultaten uit 2022 zijn stappen gezet met betrekking tot risicogestuurd werken en aantoonbare prioritering van maatregelen op basis van die risico's. Ook wordt momenteel in kaart gebracht hoe lijnverantwoordelijkheid daadwerkelijk kan worden vormgegeven in de planning-en-controlcyclus. De meest gevoelige processen (de kroonjuwelen) van het hoogheemraadschap worden in beeld gebracht en vastgelegd in een verklaring van toepasselijkheid. Diverse beleidsstukken en richtlijnen op het gebied van de AVG worden momenteel geüpdatet en de verplichte DPIA's (privacy risicoanalyses) zijn uitgevoerd en afgerond. Deze beleidsstukken en ook de verdere aanpak is met het hoogheemraadschap van Rijnland opgesteld, waardoor we in het vervolg samen kunnen optrekken.

Verder is een nieuwe bewustwordingsstrategie voor beide hoogheemraadschappen in ontwikkeling. Het beleid, inclusief alle richtlijnen en de verklaring van toepasselijkheid, wordt naar verwachting in het najaar ter vaststelling aangeboden aan het college.

In september 2023 staat de volgende, tevens laatste sectorbrede, externe audit op de planning om de groei in volwassenheid op het gebied van de AVG te meten. Door middel van een zelfevaluatie wordt bekeken wat de verwachte uitkomst en nog openstaande aanbevelingen zullen zijn. De definitieve rapportage volgt begin 2024. Dit samen levert input voor de privacyjaarplanning 2024.

4.2 Woo/Openbaarheid

Op 8 juni jl. is een brief ontvangen van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties waarin aandacht wordt besteed aan de actieve openbaarmaking van overheidsinformatie. Ook wordt aandacht gegeven aan de Woo-index, wat een verwijsindex met zoekfunctie behelst. Eind 2022 is aangegeven dat PLOOI (Platform Open Overheidsinformatie) niet langer zal worden ontwikkeld als digitale infrastructuur waarmee alle overheidsinformatie wordt gecentraliseerd. Dit project is te ambitieus gebleken. In plaats daarvan zijn de bestuursorganen verzocht ieder via een eigen platform of website de informatie uit de categorieën klaar te zetten, en de webpagina's naar deze decentraal beheerde informatie op te nemen in de Woo-index. Per bestuursorgaan kunnen externe partijen uiteindelijk via deze index zoeken en uiteindelijk op het platform of de website van het hoogheemraadschap belanden om de informatie in te zien. Zoals bekend, zullen de informatiecategorieën gefaseerd worden ingevoerd bij koninklijk besluit. Voor het hoogheemraadschap zal een aparte website worden ingericht, die aan de achterkant wordt voorzien van de applicatie MAIS-Flexis. Met deze app worden normaliter collecties of archieven beheerd.

Aan de hand van een informele consultatie is door het Kennisnetwerk Informatie en Archief (KIA) voor een vijftal informatiecategorieën online uitvraag gedaan hoe deze in de praktijk moeten worden ingevuld door bestuursorganen, zoals het hoogheemraadschap. Per categorie wordt een terugkoppeling op schrift verwacht en waar nodig, voorzien in een hulpmiddel om te beslissen of een document valt onder een informatiecategorie. De termijn om te reageren liep tot en met 30 juni jl. Medio juli 2023 wordt de terugkoppeling vanuit het KIA verwacht. In het najaar 2023 wordt weer een informele consultatie uitgezet ten aanzien van andere categorieën die meer duidelijkheid behoeven.

In juli 2023 ontvangen we vanuit het Waterschapshuis meer informatie over het aanvragen van de structurele middelen voor de Woo.

5 Kosten per programma

Dit hoofdstuk bevat de kosten per programma. De kosten worden vergeleken met de begrotingsstand zoals bepaald is in de programmabegroting 2023. De cijfers in de kolom 'Realisatie' zijn de geboekte uitgaven tot en met juni. Vervolgens wordt per programma een toelichting op afwijkingen gegeven.

Bedragen x € 1.000

Programma	Huidig budget	Realisatie	Voorgestelde begroting	Voorgestelde begroting - huidig budget	% Voorgestelde begroting /huidig budget
Programma 1 - Veilige dijken	15.744	3.534	15.936	192	101%
Programma 2 - Voldoende en schoon water	33.599	14.753	33.586	-14	100%
Programma 3 - Afvalwater zuiveren	44.414	16.004	47.993	3.579	108%
Programma 4 - Veilige wegen	5.164	1.761	5.297	133	103%
Programma 5 - Omgeving & Organisatie	15.603	10.479	16.037	433	103%
Subtotaal	114.524	46.531	118.848	4.324	104%
<i>Waarvan ondersteunende producten</i>	<i>22.818</i>	<i>9.880</i>	<i>23.550</i>	<i>732</i>	<i>103%</i>
Baten					
Belastingopbrengsten	-121.012	-113.671	-121.882	-870	101%
Kwijtschelding	3.110	2.250	3.132	22	101%
Oninbaar	1.527	35	1.527		100%
Dividenden en overige algemene opbrengsten	-400		-1.069	-669	267%
Dekkingsmiddelen en saldo	-116.775	-111.386	-118.292	-1.517	101%
Totaal	-2.251	-64.855	556	2.807	-25%

Afrondingsverschillen zijn mogelijk

De kosten van de ondersteunende producten worden verdeeld over de vijf programma's van de begroting van het hoogheemraadschap. Hiervoor worden diverse verdeelsleutels gebruikt. Een voorbeeld hiervan is dat de overschrijding van de personele lasten bij ondersteunende producten verhogingen oplevert bij alle programma's.

Naast de kosten van de ondersteunende producten worden ook de volgende posten naar alle programma's doorbelast:

- afschrijvingslasten
- doorbelasting personele lasten (onder andere van uit de projectenafdeling in het geval ze rechtstreeks op primaire taken werken)

De toelichting op de onder- of overschrijding op deze posten worden in hoofdstuk 6 toegelicht. Hieronder zullen we slechts de afwijkingen per programma benoemen.

P1 Veilige dijken

Programma 1 heeft naar verwachting een overschrijding van € 190.000 ten opzichte van de begroting. Dit wordt veroorzaakt door € 25.000 hogere doorbelaste kosten vanuit de ondersteunende producten, € 115.000 doorberekende personele lasten als gevolg van minder geactiveerde uren op projecten en € 52.000 door extra doorbelaste informatie- en automatiseringskosten.

HWBP

De bijdrage voor het HWBP is hoger dan geraamd, maar dit nadeel (€ 150.000) wordt nagenoeg volledig gecompenseerd door de bijgestelde afrekening 2022 (-€ 130.000).

P2 Watersysteem

Programma 2 heeft per saldo geen begrotingswijziging. De doorberekende indirecte kosten vanuit de ondersteunende producten stijgen met € 77.000, de doorberekende personele lasten als gevolg van minder geactiveerde uren op projecten stijgen met € 157.000 en de afschrijvingslasten vallen € 150.000 hoger uit. De extra doorbelaste informatie- en automatiseringskosten bedragen € 202.000.

Verwachting is dat we in 2023 de eerste tranche ad € 600.000 ontvangen van de afkoop onderhoud kunstwerken project A16. Gevolg is dat voornoemd bedrag in begrotingsjaar 2024 resulteert in een nadeel. De kosten voor energie stijgen voor dit programma met € 200.000.

Tot slot verwachten we ca. € 100.000 minder uit te geven aan het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW) als gevolg van minder ingediende plannen door het Agrarisch Collectief Krimpenerwaard voor o.a. slootonderhoud. We merken op dat de uitgaven door het DAW ten behoeve van het beperken van emissies naar het oppervlaktewater naar verwachting toenemen met ca € 150.000. (zie toelichting op pagina 36).

Eigen plannen

In 2023, een verkiezingsjaar voor provincie en waterschap, blijkt dat de uitgaven voor gebiedsplannen enigszins achterblijven. In de begroting vanaf 2024 gaan we met deze dynamiek meer rekening houden. De uitgaven voor gebiedsgerichte plannen vallen met circa € 100.000 lager uit als gevolg van uitgestelde plannen bij de gemeenten, maatschappelijke partners etc. De subsidie Klimaat en Ruimte is helemaal benut in 2023. Er kunnen geen nieuwe aanvragen in behandeling worden genomen.

P3 Afvalwater

Programma 3 heeft naar verwachting een overschrijding van out-of-pocketkosten van ruim € 3,4 miljoen. Doorbelaste kosten vanuit ondersteunende producten zijn ruim € 60.000 hoger en de doorberekende personele lasten stijgen met circa € 156.000 als gevolg van minder geactiveerde uren op projecten. De extra doorbelaste informatie- en automatiseringskosten bedragen € 101.000. De afschrijvingslasten daarentegen zijn € 150.000 lager.

De hogere out-of-pocketkosten worden hieronder toegelicht:

Slibafvoer HVC

Doordat reparatie van de slibgistingstoren door complexiteit en levertijden (meer onderdelen moeten worden vervangen) meer tijd vraagt en de Themista-installatie nog niet in werking is, is de slibafvoer hoger dan geprognoseerd. De kosten zullen daardoor naar verwachting € 700.000 in totaal hoger uitkomen dan begroot.

Grondstoffen voor het zuiveringsproces (polymeren)

Vanwege de vertraging bij het herstel van de slibgistingstoren en de ingebruikname van Themista is de hoeveelheid slib hoger dan geprognoseerd. Hierdoor is het verbruik van polymeren, die gebruikt worden voor de ontwatering van het slib, ook hoger dan de prognose. Daarnaast staan de prijzen voor grondstoffen zoals chemicaliën en polymeren die worden ingezet in de zuiveringsprocessen zwaar onder druk door gestegen energieprijzen en andere marktontwikkelingen die zorgen voor schaarste. Dit alles leidt tot een kostenverhoging van € 350.000.

Slibtransport

Door uitval van de slibgistingstoren zijn tussen de awzi's meer transportbewegingen van slib. Het slib van enkele kleine zuiveringen gaat, in verband met de uitval, niet rechtstreeks naar Kralingseveer, maar gaat eerst naar Kortenoord waar het ingedikt wordt. Het ingedikte slib wordt daarna afgevoerd naar awzi Kralingseveer. Daarnaast zijn de prijzen voor dit slibtransport, in verband met indexatie, verhoogd. Door deze beide oorzaken stijgen de totale kosten van het slibtransport met circa € 60.000.

Afvalwatertransport

Een deel van het afvalwater wordt door gemeentelijke rioolgemalen getransporteerd naar de afvalwaterzuiveringen. Het hoogheemraadschap betaalt hiervoor jaarlijks een bijdrage in de exploitatiekosten. Vanwege de enorme stijging van de energiekosten van de gemeentelijk rioolgemalen is de jaarlijkse bijdrage in de kosten voor het transport van afvalwater door derden sterk gestegen. De kosten zullen naar verwachting € 700.000 hoger uitkomen.

Grensoverschrijdend afvalwater

Vanwege de indexering van de energiekosten in de verrekening van het grensoverschrijdend afvalwater dat afgevoerd wordt naar Delfland zijn de kosten hoger dan geprognoseerd. Dit leidt tot hogere kosten voor het zuiveren van grensoverschrijdend afvalwater.

Daarnaast is de aanvoer van vervuilingseenheden, met name bij bedrijven, hoger dan vorig jaar geprognoseerd. Dit geldt voor het centrum van Rotterdam (afvoer naar waterschap Hollandse Delta) en Zoetermeer (afvoer naar het hoogheemraadschap van Delfland). Ook dit leidt tot hogere kosten voor het zuiveren van

grensoverschrijdend afvalwater. Voor dit laatste punt staan hier natuurlijk wel hogere belastinginkomsten tegenover.

Door bovengenoemde factoren stijgen de kosten voor het zuiveren van grensoverschrijdend afvalwater naar verwachting met € 1.200.000. Hiervan wordt ongeveer € 400.000 veroorzaakt door prijsstijgingen en € 800.000 door stijging van het aantal verontreinigingseenheden.

Onderhoud

Voor de begroting voor onderhoud is een bijstelling naar boven noodzakelijk van € 250.000. Dit wordt veroorzaakt door prijsstijgingen en doordat er meer onderhoudswerkzaamheden worden uitgevoerd. Dit als gevolg van de vervanging van oudere installatieonderdelen of veranderingen in de installatie om hiermee storingen te voorkomen en daarmee te voldoen aan wet- en regelgeving.

P4 Wegen

Programma 4 heeft naar verwachting een overschrijding van € 133.000. Dit wordt veroorzaakt door € 11.000 hogere doorbelaste kosten vanuit de ondersteunende producten en door € 92.000 doorberekende personele lasten als gevolg van minder geactiveerde uren op projecten. De extra doorbelaste informatie- en automatiseringskosten bedragen € 30.000.

Onderhoud

Bij het onderhoud aan de wegen en kunstwerken merken we dat de prijsstijgingen zich ook in 2023 doorzetten.

P5 Omgeving en organisatie

Programma 5 heeft naar verwachting een overschrijding van € 433.000. Hiervan wordt per saldo ca. € 231.000 door hogere out-of-pocketkosten veroorzaakt. De extra doorbelaste informatie- en automatiseringskosten bedragen € 127.000 en de doorbelaste kosten vanuit de ondersteunende producten zijn € 45.000. Ook is er sprake van een hogere afschrijving ad € 30.000.

Eigendommenbeheer

In 2023 spant het hoogheemraadschap zich in om een aantal percelen grond te verkopen en daarmee een begrote opbrengst van € 1,1 miljoen te realiseren. Medio 2023 is de verwachting dat deze opbrengst niet zal worden gehaald. Een realistische prognose van de opbrengst dit jaar is € 0,5 miljoen (€ 600.000 lagere opbrengsten). Daarnaast zullen ook de opbrengsten uit erfpacht dit jaar lager zijn als gevolg van de toepassing van een andere, door een externe commissie van deskundigen geadviseerde, berekeningsmethode van de erfpachtcanonrente. Deze methode leidt tot significant lagere uitkomsten dan de tot en met 2022 gehanteerde methode. De opbrengsten uit erfpacht zullen dit jaar naar verwachting € 275.000 lager zijn dan begroot. Ook voor de eerstkomende jaren voorzien we significant lagere opbrengsten uit erfpacht. Hierop zal de meerjarenbegroting voor 2024 t/m 2027 worden aangepast.

Regionale Belasting Groep (RBG)

De jaarrekening van de RBG over het jaar 2022 is vastgesteld met een positief saldo. Conform de afspraken wordt het positief saldo teruggestort naar de deelnemers. Het aandeel voor het hoogheemraadschap bedraagt € 685.000.

In de begrotingswijziging heeft de RBG de verlaagde WOZ-bijdrage voor de waterschappen verwerkt. Verrekend met de cao-stijging betekent dit een kostenverlaging van € 270.000. Daarnaast is de RBG bezig met de afwikkeling van de kindertoeslagenaffaire, welke inmiddels betrekking heeft op bijna 14.500 (oud-)klanten van de RBG. Voor 2023 zijn hiervan nog geen cijfers beschikbaar.

Ondersteunende producten

De geprognosticeerde overschrijding van de ondersteunende producten komt uit op € 732.000. Aangezien de kosten van de ondersteunende producten worden verdeeld over de vijf programma's van de begroting van het hoogheemraadschap is (een deel van) deze overschrijding rechtstreeks op alle programma's terug te vinden.

De belangrijkste afwijkingen binnen de ondersteunende producten worden hieronder toegelicht.

- Inhuur ten behoeve van inrichting en uitrol digitale samenwerking MS365 (€ 160.000).
- Inhuur data-analist als gevolg van vervanging langdurig verlof (€ 140.000).
- Verhoging bijdrage aan Het Waterschapshuis (€ 280.000).
- Hogere uitgaven voor de I&A-samenwerking (€ 135.000).

Dekkingsmiddelen

De verwachte belastingopbrengst 2023 zal circa € 848.000 hoger uitvallen dan begroot. Zie [toelichting in hoofdstuk 6](#) bij waterschapsbelastingen.

Resume

De geprognosticeerde kosten veroorzaken op onderdelen een overschrijding die kunnen leiden tot een begrotingsonrechtmatigheid. Voorgesteld wordt om de verwachte afwijkingen bij te stellen middels een begrotingswijziging ([zie hoofdstuk 8](#)).

6 Baten en lasten

In dit hoofdstuk worden de lasten en baten per hoofdkostensoort vergeleken met de ramingscijfers van de programmabegroting 2023. De cijfers in de kolom realisatie zijn van januari tot en met juni. In de kolom prognose staat de verwachte realisatie einde jaar. Vervolgens worden de afwijkingen per hoofdkostensoort beknopt toegelicht.

Bedragen x € 1.000

		Huidig budget	Realisatie	Voorgestelde begroting	Voorgestelde begroting - huidig budget	% Voorgestelde begroting /huidig budget
Lasten	Rente en afschrijvingen	16.481	8.116	16.511	30	100%
	Personeelslasten	42.028	20.806	43.309	1.281	103%
	Goederen en diensten van derden	60.687	24.485	63.318	2.631	104%
	Bijdragen aan derden	8.544	759	8.772	228	103%
	Toevoegingen voorzieningen	182	-23	182		100%
Totaal lasten		127.922	54.143	132.092	4.170	103%
Baten	Financiële baten	-400		-1.069	-669	267%
	Personeelsbaten		-467	-715	-715	
	Goederen en diensten aan derden	-4.073	-2.784	-3.577	496	88%
	Bijdragen van derden	-2.459	-1.684	-3.151	-692	128%
	Waterschapsbelastingen	-116.375	-111.386	-117.223	-848	101%
	Interne verrekeningen	-6.865	-2.680	-5.800	1.065	84%
Totaal baten		-130.173	-119.001	-131.536	-1.363	101%
Eindtotaal		-2.251	-64.858	556	2.807	

Afrondingsverschillen zijn mogelijk

6.1 Exploitatieresultaat

Het geprognoteerde saldo van baten en lasten is circa € 2,8 miljoen nadeliger dan het begrote resultaat in de programmabegroting. Het geprognoteerde resultaat 2023 is € 0,6 miljoen negatief.

Hieronder volgt een beknopte toelichting op de afwijkingen binnen het resultaat per kosten- en opbrengstsoort. In de praktijk verrekenen we baten en lasten van dezelfde 'soort' vaak met elkaar. Zo worden overschrijdingen van personeelslasten in sommige gevallen gedekt door detacheringsofbrengsten en andere personele baten.

6.2 Lasten

Personeelslasten (€ 1,3 miljoen nadeel)

Deze lasten worden gedeeltelijk gecompenseerd door € 715.000 voordeel op personeelsbaten als gevolg van gedetacheerde medewerkers.

Personele lasten 2023	Huidig budget	Voorgestelde begroting	Bedragen x € 1.000
			Voorgestelde begroting - huidig budget
<i>Loonsom</i>	38.910	37.924	-986
Inhuur	1.800	4.067	2.267
Voormalig bestuur en personeel	157	157	
Overige personele kosten	1.161	1.161	
	3.118	5.385	2.267
Totaal Personele lasten	42.028	43.309	1.281

Afrondingsverschillen zijn mogelijk

Verwachting is dat de vacatureruimte eind 2023 ca. € 1 miljoen zal bedragen. Tegelijkertijd stijgen de uitgaven inhuur personeel met circa € 2,3 miljoen naar circa € 4,1 miljoen (2022; € 4,8 miljoen). De totale personele lasten zullen vervolgens naar verwachting circa € 1,3 miljoen hoger zijn. Het aantrekken van tijdelijk extra personeel heeft betrekking op:

- Tijdelijk ter vervulling van de openstaande vacatures en vervanging bij langdurige zieken en medewerkers die gedetacheerd zijn (deels dekking van vacatureruimte en detacheringsofbrengsten).
- Expertise die we niet in huis hebben (bijvoorbeeld inrichting en uitrol digitale samenwerking, complexiteit (investerings)projecten).
- Projectmedewerkers (dekking investeringsprojecten).

Zoals hiervoor gezegd vallen de loonkosten en overige personeelskosten circa € 1 miljoen lager uit door vacatureruimtes. De nieuwe CAO voor 2023 (2,5% per 1 januari en 2,5% per 1 juli 2023) leidt er wel toe dat de lonen hoger uitvallen dan begroot (in de begroting is rekening gehouden met een stijging van 3,0%). Dit is niet terug te zien in totaalprognose van de loonsom vanwege de beschikbare vacatureruimte.

Goederen en diensten van derden (€ 2,6 miljoen nadeel)

Ten opzichte van de begroting zullen de totale kosten voor goederen en diensten aan derden € 2,6 miljoen hoger zijn. De belangrijkste afwijkingen zijn in [hoofdstuk 5](#) per programma toegelicht.

Bijdragen aan derden (€ 150.000 nadeel; € 78.000 budgetneutraal)

Voor beperking van emissies naar oppervlaktewater wordt de samenwerking met agrarische bedrijven en hun sectororganisaties geïntensiveerd. Dit zijn de kosten voor extra personele inzet van een adviesbureau (begeleiders van de studiegroepen) voor efficiënte benutting met meststoffen (€ 150.000).

De overige € 78.000 betreft verschuivingen binnen bestaande budgetten (van goederen en diensten van derden).

6.3 Baten

Financiële baten (€ 669.000 voordeel)

De ontvangen dividenduitkering van de Nederlandse Waterschapsbank (NWB) over het jaar 2022 bedraagt € 1.069.000. Dit is € 669.000 meer dan begroot.

Personeelsbaten (€ 715.000 voordeel)

Het hoogheemraadschap ontvangt opbrengsten voor het uitlenen van personeel en uitkeringen op grond van sociale wetten. De personeelsbaten zijn € 715.000 hoger dan begroot, omdat in de begroting geen rekening is gehouden met eventuele verlengingen van detacheringen of nieuw te detacheren personeel. Deze baten zijn ter dekking voor inhuur ter vervanging van de gedetacheerde medewerkers.

Goederen en diensten aan derden (€ 496.000 nadeel)

De verwachte opbrengsten overige eigendommen zijn met € 600.000 naar beneden bijgesteld. De verwachte opbrengsten blijken te hoog ingeschat. Ook worden de beoogde verkopen in latere jaren verwacht. In 2023 is gestart met de erfpachtcompensatieregeling om gedupeerden te compenseren die in het verleden een te hoge canonrente hebben afgedragen aan het waterschap. In de jaarrekening 2022 is hiervoor een voorziening opgenomen. Nu stellen we de verwachte opbrengsten uit erfpachten naar beneden bij met € 275.000.

De andere mutatie betreft de uitgaven voor de samenwerking Financiële Eenheid. Naar aanleiding van de hogere gemaakte kosten hiervoor, zal 80% hiervan doorbelast worden naar onze partners. Dit leidt tot extra opbrengsten € 378.500. De hogere kosten hebben in dit geval te maken met meer afgenomen software licenties en meer personeelskosten naar aanleiding van uitval binnen het team.

Bijdragen van derden (€ 692.000 voordeel)

In de jaarschijf 2024 staat een bijdrage van Rijkswaterstaat begroot ad € 3,1 miljoen. Het gaat om een overeengekomen afkoop van onderhoud van de kunstwerken die Rijkswaterstaat oplevert naar aanleiding van de A16 Rotterdam. Verwachting is dat we in 2023 de eerste tranche ad € 600.000 ontvangen. De gemeentelijke bijdrage in het kader van de Wet herverdeling wegenbeheer is geïndexeerd en daarom hoger uitgevallen (€ 50.000). Tot slot is er een voordeel van € 42.000, dit betreft de opbrengst Wet open overheid uit 2022.

Waterschapbelastingen (€ 848.000 voordeel)

Per saldo zullen de waterschapsbelastingen na aftrek van kwijtschelding en oninbaar circa € 848.000 hoger uitkomen dan begroot. Met name bij watersysteemheffing (€ 757.000) en wegenheffing (€ 90.000) wordt een stijging van de belastingopbrengst verwacht. Dit komt met name door gestegen WOZ-waarde gebouwd.

Interne verrekeningen (€ 1.065.000 nadeel)

De geactiveerde personele lasten op investeringsprojecten stellen we met circa € 1,1 miljoen neerwaarts bij. Door langdurig ziekteverzuim, gedetacheerde medewerkers, moeilijk vervulbare vacatures en langzaam op gang komende (subsidie)projecten worden de begrote uren op projecten niet volledig gerealiseerd. Ook is gebleken dat de productieve uren gemiddeld (vooralsnog) te hoog zijn geprognosticeerd. In het begrotingsproces voor de begroting 2024 heeft dit extra aandacht én zal de realisatie in 2024 periodiek strakker worden gemonitord.

7 Toelichting op investeringsprojecten

Het bewaken van de investeringsprojecten van het hoogheemraadschap, met het oog op projectbeheersing, gebeurt met behulp van voortgangsrapportages. Ieder kwartaal rapporteren projectleiders over de status van een project. Dit met behulp van de volgende kenmerken: geld, risico, organisatie, tijd, informatie en kwaliteit. Als de uitvoering van een project volgens verwachting verloopt, dan krijgt het de kleur groen. Het kan ook zijn dat er sprake is van afwijkingen. De projectleider rapporteert dan met de kleuren oranje of rood en een toelichting op de afwijking.

Een belangrijke maatstaf om de voortgang van de projecten te beoordelen, is het verschil tussen de geraamde uitgaven in de programmabegroting 2023 en de werkelijke uitgaven. In de eerste helft van 2023 is 23% van de totale voorziene uitgaven voor 2023 besteed. De prognose voor heel 2023 is 81% realisatie. Het gaat dan om circa 197 projecten met een totale gebudgetteerde uitgave voor 2023 van € 46,5 miljoen. De huidige prognose voor heel 2023 is een bedrag van € 34 miljoen. In de bijlage is een overzicht van de verzamelkredieten opgenomen.

Bedragen x €1.000

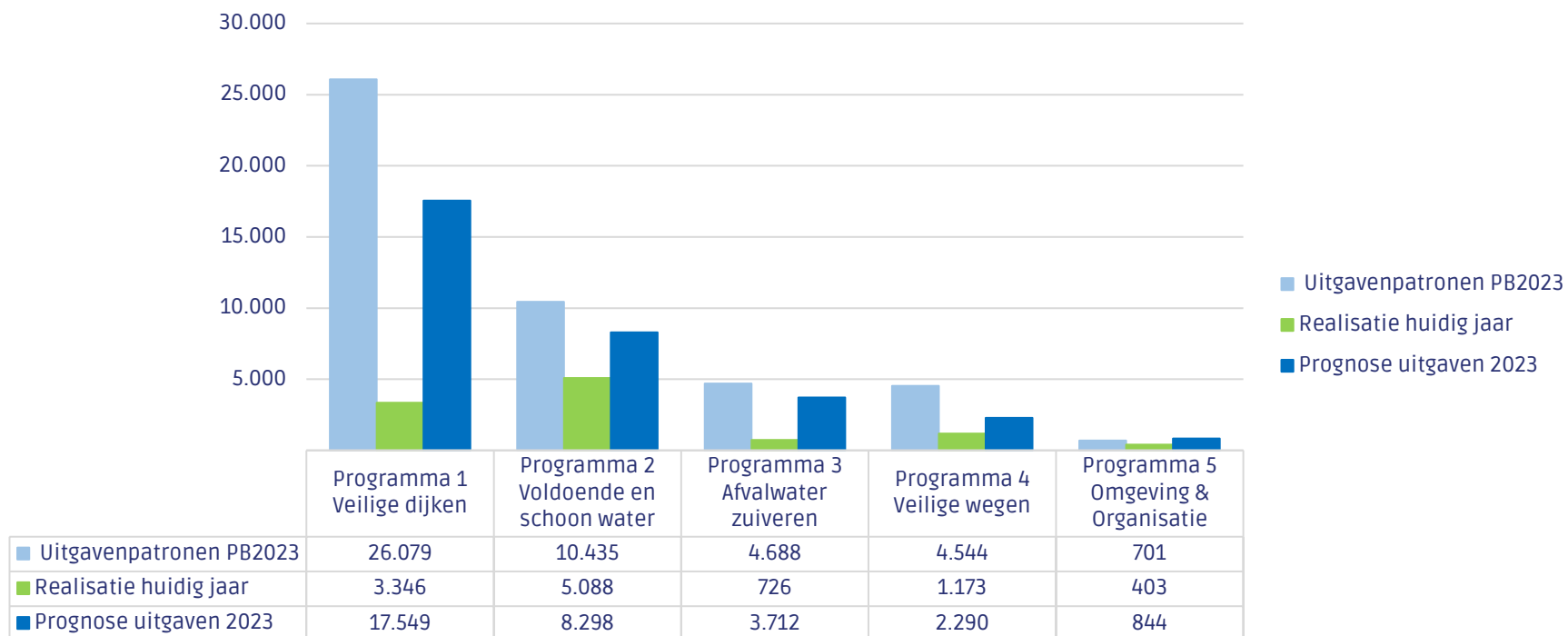
Programma	Uitgaven patronen PB2023	Realisatie	Realisatie % huidig jaar	Restant huidig jaar	Prognose uitgaven	Prognose % huidig jaar
P1 - Veilige dijken	26.079	3.346	12,8%	22.733	17.549	67,3%
P2 - Voldoende en schoon water	10.435	5.088	48,8%	5.346	8.297	79,5%
P3 - Afvalwater zuiveren	4.688	726	15,5%	3.962	3.712	79,2%
P4 - Veilige wegen	4.544	1.173	25,8%	3.371	2.290	50,4%
P5 - Omgeving en organisatie & ondersteunende producten	701	403	57,5%	298	844	120,4%
Totaal	46.446	10.737	23,1%	35.709	33.892	80,5%

Afrondingsverschillen zijn mogelijk

7.1 Realisatie tot en met juni 2023 en prognose 2023

(ten opzichte van de planning per programma)

Investeringsprojecten

7.2 Toelichting op investeringsprojecten:

Programma 1: Veilige Dijken

Zoals bekend, heeft het HWBP een groot aandeel in programma 1. Daarom staat hieronder een onderverdeling:

Bedragen x€1.000

Programma	Uitgaven patronen PB2023	Realisatie 2023	Realisatie % 2023	Restant 2023	Prognose bruto kosten 2023	Prognose % 2023
HWBP	21.778	2.718	12%	19.060	13.778	63%
Primaire- en regionale waterkeringen	4.301	628	15%	3.673	3.771	88%
Totaal	26.079	3.346	13%	22.733	17.549	67%

Afrondingsverschillen zijn mogelijk

Naast dijkversterking KJK starten we in 2023 de verkenning voor de dijkvakken in Capelle aan den IJssel en Zuidplas:

HWBP – KJK

Het projectplan Waterwet is vastgesteld en ter goedkeuring aan het bevoegd gezag verstuurd. In juli is het goedkeuringsbesluit van de provincie ontvangen. Tevens is de vergunning op de Natuurbeschermingswet verkregen. In maart is de tussenfase gestart met de optimalisaties waarin aanvullend onderzoek wordt gedaan om met meer zekerheid te kunnen besluiten over de uitvoeringsfase. De volgende stap is het verder uitwerken van het ontwerp en voorbereidende werkzaamheden voor de grondverwerving en verleggen van kabels en leidingen t.b.v. de realisatiefase (o.a. leges en verzekeringen). De kosten hiervan worden vooral in het derde en vierde kwartaal verwacht. De jaarprognoses zijn in lijn gebracht met de nieuwe ontwerpfasen, de aangepaste planning en de daarmee samenhangende subsidieaanvragen.

Met het HWBP zijn we in overleg over de randvoorwaarden van voorfinanciering van de meerkosten van dit HWBP-project, De beweeglijkheid van de grondstoffenmarkt (met name de prijzen van staal) hebben een groot effect op de kostenraming en dit blijft een groot risico. Naast de grondstoffenmarkt speelt over de gehele raming de verhoogde inflatie die hier net als in alle geleidingen van de maatschappij doorwerkt.

HWBP – Capelle Zuidplas

Vanwege vacatures en de krappe arbeidsmarkt kost het meer tijd dan gepland om het projectteam voor dijkverbetering Capelle Zuidplas vorm te geven. Inmiddels is gestart met het schrijven van een plan van aanpak. Op basis hiervan zal bij het HWBP subsidie voor de verkenning worden aangevraagd.

Reconstructie primaire waterkeringen

Het hoogheemraadschap beoordeelt de primaire waterkeringen en voert dagelijks inspecties uit. Op basis daarvan nemen we maatregelen, zodat de waterkeringen uiterlijk in 2050 voldoen aan de veiligheidseisen. Steenzetting langs Schielands Hoge Zeedijk Oost in Moordrecht wordt vernieuwd, maar is nog niet financieel afgerekend. Steenzetting bij Schuwacht (langs de Lek) is vertraagd in verband met het voorkomen van de beschermde rivierrombout.

Reconstructie regionale waterkeringen

In de WBP-planperiode nemen we maatregelen zodat de regionale waterkeringen in 2030 voldoen aan de veiligheidseisen. In samenhang met een woningbouwproject is een kade langs het zijkanaal 's-Gravenweg in Rotterdam opgehoogd. De Stoofkade is in uitvoering en wordt in het begin van het vierde kwartaal 2023 opgeleverd. We bereiden nieuwe

verbeteringen van regionale waterkeringen voor zoals de kade langs de Bermweg in Capelle aan den IJssel.

Programma 2: Voldoende en schoon water

De investeringsuitgaven in het eerste half jaar bedragen 49% ten opzichte van de programmabegroting 2023. De prognose is dat 80% van de geplande investeringsuitgaven gerealiseerd zullen worden.

Van de geplande uitgaven (€ 10 miljoen) in de programmabegroting 2023 is € 5,1 miljoen uitgegeven. Hieronder worden de belangrijkste **afwijkingen** genoemd tussen het geplande uitgavenpatroon en de bijgestelde prognose (€ 8,3 miljoen):

- *Vervanging gemaal Westeinde. Vertraging* aanbestedingsprocedure als gevolg van capaciteitstekort (€ 440.000).
- *Noord-Zuidverbinding Bleiswijk*. Diverse oorzaken waardoor project is *vertraagd* (€ 240.000).
- *Beschoeiing Lange Tocht-Binnenwegsepolder. Vertraging* door aanpassing ontwerp (€ 450.000).
- *Duikervervanging Hoornsingel*. Reeds in 2022 afgerond (€ 570.000).
- *Gemaal Hitland*. Voortgang verloopt vooralsnog *sneller* dan begroot (€ 1.000.000).
- De overige afwijkingen per saldo € 1.000.000 *vertraging* zijn verdeeld over diverse overige investeringsprojecten.

Programma 3: Afvalwater zuiveren

De realisatie van de investeringsuitgaven zal in 2023 lager uitvallen dan begroot. De prognose voor de totale uitgaven (begroot € 4,7 miljoen) wordt in 2023 naar beneden bijgesteld met € 1 miljoen) en komt uit op circa € 3,7 miljoen. Hieronder

worden de belangrijkste **afwijkingen** genoemd tussen het geplande uitgavenpatroon en de bijgestelde prognose:

- *Gemaal Willem Schürmannstraat (vertraging)*. De tweede aanbestedingsprocedure heeft geleid tot hogere kosten en uitloop van de planning. Constructieve uitdagingen zorgen voor een langere doorlooptijd en toename van projectkosten. Door de vertraging in uitvoering liggen de uitgaven voor dit jaar onder de geprognoseerde uitgaven voor 2023 (€ 750.000).
- *Bellenbeluchting Kortenoord (vertraging)*. De werkzaamheden voor de vervanging van de bellenbeluchting hebben vertraging opgelopen door verschillende onvoorziene omstandigheden: beperkt beschikbare menskracht bij de aannemer en het maken van opstelplaatsen voor hijskranen omdat bleek dat de betonnen afdekking anders niet veilig kon worden verwijderd. (€ 450.000).
- *Inspectie en reparatie slibgistingstorens (SGT) (Verschuiving van 2022 naar 2023, als gevolg van vertraging in 2022)*. De reparatie van slibgistingstoren twee vraagt meer tijd dan aanvankelijk voorzien. Dit wordt onder andere veroorzaakt door langere levertijden en beschikbaarheid van personeel bij de betrokken aannemers. Door de vertraging is het grootste deel van het uitgavenpatroon verschoven van 2022 naar 2023 (€ 600.000).
- De overige afwijkingen per saldo € 400.000 *vertraging* zijn verdeeld over diverse overige investeringsprojecten.

Programma 4: Veilige wegen

Reconstructie polderwegen

We zijn gestart met de voorbereidingen van de reconstructie van de Tiendweg Krimpen (tussen Krimpen aan den IJssel en

Krimpen aan de Lek, lengte circa 2,5 km. De uitvoering is gepland voor de eerste helft van 2024. Er is binnen het huidige programma reconstructie polderwegen sprake van een geprognoseerd positief saldo (o.a. door het resultaat op de reconstructie Beijerscheweg-Zuid en Bosweg) voor een bedrag van ca. € 1.800.000. Dit zal dus niet worden besteed in 2023. In het vierde kwartaal van dit jaar zal verzocht worden dit krediet aan te wenden voor o.a. de reconstructie van de Tiendweg Krimpen in 2024.

Vervanging wegbruggen

Dit jaar vervangen we acht bruggen waarvan de technische staat niet meer voldoet. De uitvoering hiervan ligt op schema.

Veilige wegen in goede staat (Duurzaam veilig)

Op basis van de uitgevoerde vormtoets (verkeersveiligheidsstoetsing) hebben we inzicht waar verkeersveiligheidsknelpunten zijn binnen ons areaal. In 2023 zijn we gestart met de aanpak van een aantal knelpunten. Onze eerst aandacht gaat uit naar het verbeteren van de verkeersveiligheid op kruisingen en het aanbrengen van kantmarkering op fietspaden.

Materieel wegen en biodiversiteit

Jaarlijks vervangen we waar nodig het materieel voor wegenonderhoud en gladheidsbestrijding. In 2023 is € 50.000 geïnvesteerd in de aanschaf van materieel waarmee we maaisel af kunnen zuigen. Zo willen we met ons maaionderhoud een bijdrage leveren aan het verbeteren van de biodiversiteit in wegbermen.

Programma 5 en Ondersteunende producten:

Huisvesting

De doucheruimtes op het hoofdkantoor zijn verbouwd. Het krediet is gebruikt voor de bouwkundige werkzaamheden van de doucheruimte. De verbouwing is afgerond en de douches zijn in gebruik genomen.

Het verzamelkrediet huisvesting 2023 is bedoeld voor aanpassingen aan de huisvesting en het verbouwen van de niet gerenoveerde kantoordelen van het gemeenlandshuis, de maatregelen dragen bij aan het toewerken naar het behalen van energielabel A voor het hoofdkantoor. De planning van de investeringen wordt bepaald op basis van technische levensduur in combinatie van extra onderhoudskosten en storingen van de installatie onderdelen. Naar verwachting bedragen de uitgaven in 2023 € 75.000 hoger dan in het uitgavenpatroon is opgenomen.

De verwachte kosten voor de fysieke beveiliging bedragen € 281.000. De Baseline Informatiebeveiliging Overheid is een normenkader voor informatiebeveiliging en geeft het basisniveau voor informatiebeveiliging waar alle overheidspartijen aan moeten voldoen. Binnen dit project wordt de gehele toegangscontrole en beveiliging van vijf locaties vervangen. Eind augustus 2023 wordt het project naar verwachting technisch afgerond. Het krediet hiervoor ad. € 390.000 is in de VV van oktober 2022 gevoteerd. Het uitgavenpatroon voor 2023 is in de programmabegroting 2023 per abuis niet ingevuld.

8 Begrotingswijzigingen

In onderstaande tabel is de voorgestelde begrotingswijziging per programma opgenomen. De mutaties in deze begrotingswijziging resulteren in een bijstelling van de begroting van € 2,8 miljoen (nadeel). In onderstaande tabel is het resultaat per programma weergegeven. In hoofdstuk 9 is een dwarsdoorsnede van de begrotingswijziging naar waterschapsaak weergegeven en het effect ervan op de reserves.

8.1 Kosten naar programma's en kostendrager

Bedragen x
€ 1.000

Programma	Huidig budget	Wijziging	Begroting na wijziging	Begrotingswijziging in %	Watersysteem-beheer	Zuiverings-beheer	Wegen-beheer
P1 - Waterveiligheid	15.744	192	15.936	1,2%	15.936		
P2 - Watersystemen	33.599	-14	33.586	0,0%	33.477	97	11
P3 - Afvalwaterketen	44.414	3.579	47.993	8,1%	129	47.864	
P4 - Wegenbeheer	5.164	133	5.297	2,6%	67		5.231
P5 - Omgeving & Organisatie	15.603	433	16.037	2,8%	10.837	4.520	679
Totale lasten	114.524	4.324	118.848	3,8%	60.445	52.482	5.921
Bel.opbrengst Watersysteembeh.	-60.885	-780	-61.665	1,3%	-61.665		
Bel.opbrengst Zuiverings.beh.	-54.944		-54.944	0,0%		-54.944	
Belastingopbrengst Wegen	-5.183	-90	-5.273	1,7%			-5.273
Kwijtschelding watersysteemheffing	3.047	22	3.069	0,7%	3.069		
Kwijtschelding wegenheffing	63		63	0,0%			63
Oninbaar watersysteemheffing	664		664	0,0%	664		
Oninbaar zuiveringsheffing	841		841	0,0%		841	
Oninbaar wegenheffing	22		22	0,0%			22
Dividend en overige opbrengsten	-400	-669	-1.069	167,3%	-588	-353	-128
Totale baten	-116.775	-1.517	-118.292	1,3%	-58.520	-54.456	-5.316
Saldo lasten en baten	-2.251	2.807	556	-124,7%	1.925	-1.975	605

Afrondingsverschillen zijn mogelijk

Het minteken bij de baten staat voor inkomsten

8.2 Baten en lasten

Bedragen x € 1.000

		Huidig budget	Wijziging	Begroting na wijziging	Begrotings-wijziging in %
Lasten	Rente en afschrijvingen	16.481	30	16.511	0,2%
	Personeelslasten	42.028	1.281	43.309	3,0%
	Goederen en diensten van derden	60.687	2.631	63.318	4,3%
	Bijdragen aan derden	8.544	228	8.772	2,7%
	Toevoegingen voorzieningen	182		182	0,0%
Totaal lasten		127.922	4.170	132.092	3,3%
Baten	Financiële baten	-400	-669	-1.069	167,3%
	Personeelsbaten		-715	-715	
	Goederen en diensten aan derden	-4.073	496	-3.577	-12,2%
	Bijdragen van derden	-2.459	-692	-3.151	28,1%
	Waterschapsbelastingen	-116.375	-848	-117.223	0,7%
	Interne verrekeningen	-6.865	1.065	-5.800	-15,5%
Totaal baten		-130.173	-1.363	-131.536	1,0%
Eindtotaal		-2.251	2.807	556	

Afrondingsverschillen zijn mogelijk

8.3 Reserve mutatie

Bedragen x
€ 1.000

Reserves	Huidig budget	Wijziging	Begroting na wijziging	Begrotingswijziging in %	Watersysteem-beheer	Zuiverings-beheer	Wegen-beheer
Saldo lasten en baten	-2.251	2.807	556	-124,7%	1.925	-1.975	605
Onttrekking bestemmingsreserves	229		229	0,0%			
Storting bestemmingsreserves							
Saldo bestemming reserve	-2.480	2.807	327	-113,2%	1.925	-1.975	605
Onttrekking tariefegalisatiereserves		327	327		1.925		605
Storting tariefegalisatiereserves	-2.480	-2.480		100,0%		-1.975	
Dekking tariefegalisatiereserve	-2.480	2.807	327	-113,2%	1.925	-1.975	605

Afrondingsverschillen zijn mogelijk

8.4 Effect begrotingswijziging 2023 op reservepositie

De prognoses 2023 en de bijbehorende begrotingswijzigingen uit deze bestuursrapportage hebben invloed op de reservepositie van ons hoogheemraadschap. Met name bij de zuiveringstaak is het verwachte jaarrekeningresultaat 2023 negatiever (€ 3 miljoen) dan begroot. In de programmabegroting 2023 is het zuiveringstarief fors verhoogd om de negatieve reservepositie die is ontstaan in de jaarrekening 2022 te kunnen aanvullen. Met de begrotingswijziging in deze bestuursrapportage zal de tariefegalisatiereserve zuiveren eind 2023 naar verwachting negatief blijven (€ 500.000) . Echter het was de bedoeling om een positief saldo te realiseren zodat de algemene reserve ook weer aangevuld zou kunnen worden eind 2023. Dit lijkt door de bijstelling van de begroting 2023 niet mogelijk. In de programmabegroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027 zal de reservepositie opnieuw worden beoordeeld.

Bij de watersysteemtaak en de wegentaak is de netto begrotingswijziging minimaal (voor beide taken een licht positiever resultaat dan primair begroot). Derhalve hebben de begrotingswijzigingen bij deze taken nauwelijks effect op de reservepositie.

9 Begrotingswijziging: Kosten naar waterschapstaken

9.1 Watersysteembeheer

Bedragen x € 1.000

Watersysteembeheer	Huidig budget	Realisatie	Voorgestelde begroting	Voorgestelde begroting - huidig budget	% Voorgestelde begroting /huidig budget
Programma 1 - Veilige dijken	15.744	3.534	15.936	192	101%
Programma 2 - Voldoende en schoon water	33.492	14.742	33.477	-15	100%
Programma 3 - Afvalwater zuiveren	53	49	129	75	108%
Programma 4 - Veilige wegen	64	34	67	2	103%
Programma 5 - Omgeving & Organisatie	10.074	6.399	10.837	764	103%
Totale lasten	59.427	24.758	60.445	1.018	102%
Baten					
Belastingopbrengsten	-60.885	-56.462	-61.665	-780	101%
Kwijtschelding	3.047	2.199	3.069	22	101%
Oninbaar	664	16	664		100%
Dividenden en overige algemene opbrengsten	-220		-588	-368	267%
Totale baten	-57.394	-54.248	-58.520	-1.126	102%
Resultaat	2.033	-29.489	1.925	-108	

Afrondingsverschillen zijn mogelijk

Het begrote tekort bij taak watersysteem daalt met € 108.000 in deze bestuursrapportage over het eerste half jaar van 2023. Het begrote totale tekort wordt gedekt door de tariefegaliseringsreserve watersysteembeheer.

9.2 Zuiveringsbeheer

Bedragen x € 1.000

Zuiveringsbeheer	Huidig budget	Realisatie	Voorgestelde begroting	Voorgestelde begroting - huidig budget	% Voorgestelde begroting /huidig budget
Programma 1: Waterveiligheid					
Programma 2: Watersysteem	96	9	97	1	101%
Programma 3: Afvalwater	44.361	15.956	47.864	3.503	108%
Programma 4: Wegen					
Programma 5: Omgeving en Organisatie	4.819	3.611	4.520	-299	94%
Totale lasten	49.276	19.576	52.482	3.206	107%
Baten					
Belastingopbrengsten	-54.944	-52.930	-54.944		100%
Kwijtschelding					
Oninbaar	841	19	841		100%
Dividenden en overige algemene opbrengsten	-132		-353	-221	267%
Totale baten	-54.236	-52.911	-54.456	-221	100%
Resultaat	-4.960	-33.335	-1.975	2.985	

Afrondingsverschillen zijn mogelijk

Het begrote overschot bij taak zuiveringsbeheer daalt met € 3 miljoen in deze bestuursrapportage over het eerste half jaar van 2023. Op basis van deze prognose wijzigt de negatieve egaliseringsreserve met € 2 miljoen naar een negatief saldo van circa € 500.000.

9.3 Wegenbeheer

Bedragen x € 1.000

Wegenbeheer	Huidig budget	Realisatie	Voorgestelde begroting	Voorgestelde begroting - huidig budget	% Voorgestelde begroting /huidig budget
Programma 1: Waterveiligheid					
Programma 2: Watersysteem	11	1	11		101%
Programma 3: Afvalwater					
Programma 4: Wegen	5.099	1.727	5.231	131	103%
Programma 5: Omgeving en Organisatie	710	468	679	-31	96%
Totale lasten	5.821	2.197	5.921	100	102%
Baten					
Belastingopbrengsten	-5.183	-4.279	-5.273	-90	102%
Kwijtschelding	63	51	63		100%
Oninbaar	22		22		100%
Dividenden en overige algemene opbrengsten	-48		-128	-80	267%
Totale baten	-5.146	-4.227	-5.316	-170	103%
Resultaat	675	-2.031	605	-70	

Afrondingsverschillen zijn mogelijk

Het begrote tekort bij taak wegenbeheer daalt met € 70.000 in deze bestuursrapportage over het eerste half jaar van 2023. Het totale exploitatietekort wordt gedekt door de tariefegalisatiereserve wegenbeheer.

Bijlage 1 – Rapportage gedelegeerde bevoegdheden

Het Algemeen Delegationbesluit 2005 draagt een aantal bevoegdheden van de verenigde vergadering over aan het college van dijkgraaf en hoogheemraden. Eén van de voorwaarden voor de uitoefening van de bevoegdheden op basis van dit besluit is dat er wordt gerapporteerd over de genomen besluiten.

Naast wat in het Algemeen Delegationbesluit is geregeld, zijn er nog andere bevoegdheden door de verenigde vergadering aan het college gedelegeerd/gemandateerd.

Van delegatie is sprake als een bestuursorgaan zijn bevoegdheid tot het nemen van een besluit overdraagt aan een ander orgaan. Van mandaat is sprake als een orgaan of een persoon gemachtigd wordt om namens het bevoegde bestuursorgaan een besluit te nemen. Hieronder vindt u een overzicht van besluiten die in de eerste helft van 2023 door het college zijn genomen.

	Gedelegeerde bevoegdheid	Aantal
a.	1. het indienen van bezwaar 2. het instellen van beroep 3. het voeren van rechtsgedingen zowel in eerste aanleg als in hoger beroep en in cassatie 4. het berusten in tegen het hoogheemraadschap ingestelde rechtsvorderingen	1. het indienen van bezwaar: geen 2. het instellen van beroep: geen 3. het voeren van rechtsgedingen zowel in eerste aanleg als in hoger beroep en in cassatie: vijf 4. het berusten in tegen het hoogheemraadschap ingestelde rechtsvorderingen: geen De rapportage geeft een vertekend beeld van de werkzaamheden van de advocaten en juristen van het hoogheemraadschap. Het aantal dossiers (zowel civiel als bestuursrechtelijk) ligt in de praktijk veel hoger. Maar op basis van het Algemeen delegatiebesluit is er louter de verplichting om jaarlijks te rapporteren over: 1. de zaken waarin HHSK zelf in beroep of bezwaar is gegaan gaat tegen een besluit van een ander bevoegd gezag of tegen een besluit van de bestuursrechter; 2. de zaken waarin HHSK zelfstandig een partij civiel rechtelijk heeft gedagvaard danwel waarin HHSK civiel door derden in rechte wordt betrokken.

	Gedelegeerde bevoegdheid	Aantal
b.	het treffen van dadingen en het opdragen van geschillenbeslechting aan scheidslieden	Eén.
c.	het aangaan van geldleningen met een looptijd van ten hoogste één jaar ter voorziening in de behoefte aan kasgeld tot het bedrag dat in het hoofdstuk financiering van de programmabegroting van het betreffende begrotingsjaar wordt vastgesteld als kasgeldlimiet, met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de Wet financiering decentrale overheden. Hiertoe behoort in ieder geval de voorwaarde dat de duur van een incidentele overschrijding van de kasgeldlimiet beperkt is tot maximaal twee aaneengesloten kwartalen	Er is één kasgeldlening afgesloten.
d.	het aangaan van vaste geldleningen ter voorziening in de financieringsbehoefte, welke door de verenigde vergadering in de treasury paragraaf in de nota van toelichting bij de begroting wordt vastgesteld, met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de wet financiering decentrale overheden	In 2023 zijn geen nieuwe leningen aangegaan.
e.	het houden van alle aanbestedingen voor uit te voeren werken, leveringen en diensten	Er zijn drie Europese aanbestedingen (zowel Werken, Leveringen als Diensten) in de periode januari tot en met juni 2023 afgerond. Naast Europese aanbestedingen vinden nationale, meervoudig onderhandse en enkelvoudige aanbestedingen plaats. Deze aanbestedingen worden op een centrale plaats geregistreerd. Het college heeft het Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2017/2018 vastgesteld dat is gebaseerd op een model van de Unie van Waterschappen. De Algemene Waterschaps- voorwaarden voor de leveringen (AWIV 2018), diensten (AWVODI 2018) en ICT (AWBIT 2018) zijn in 2018 vastgesteld.
f.	oninbaar verklaring van vorderingen op huurders/pachters/gebruikers van eigendommen van het hoogheemraadschap	Geen.
g.	te beschikken over de begrotingsposten onvoorziene uitgaven	Het budget voor onvoorziene uitgaven ad € 100.000 is met ingang van 2014 afgeschaft.
h.	1. het kopen, ruilen, vervreemden of bezwaren van onroerende zaken tot een bedrag van € 250.000 per transactie; 2. het in spoedeisende gevallen kopen van grond en daarop aanwezige opstallen zonder limiet ten behoeve van uitvoering van waterhuishoudkundige maatregelen	1. zeven, waarvan vijf een verjaring hebben. Daarvan zijn er drie notarieel gepasseerd 2. Geen

	Gedelegeerde bevoegdheid	Aantal
i.	het aanvaarden van erfstellingen, legaten of schenkingen voor zover hieraan geen bezwarende voorwaarden zijn verbonden	Geen
j.	het vaststellen en uitwerken van regelingen van rechtspositionele aard waarover in het centraal arbeidsvoorwaardenoverleg waterschap personeel overeenstemming is bereikt	Het college heeft één keer gebruik gemaakt van deze bevoegdheid. Dit ging over de samenvoeging van de salarisadministratie en functioneel beheer e-HRM met de hoogheemraadschappen van Delfland en Rijnland.
k.	het afhandelen van verzoeken om nadeelcompensatie die zijn ingediend op basis van de Waterwet tot een bedrag van € 250.000	Één.
l.	het uitvoeren van de Wet op de Ondernemingsraden, waaronder mede begrepen wordt het nemen van een mandaatbesluit tot aanwijzing van de bestuurder	Het college heeft geen gebruik gemaakt van deze bepaling.
m.	het nemen van verkeersbesluiten van tijdelijke aard	77
n.	het verlenen van ontheffingen op grond van artikel 87 van het RW (1990)	97
o.	het indienen van zienswijzen over de (ontwerp-)begroting als bedoeld in artikelen 50g, 68, 81 en 91 van de wet gemeenschappelijke regelingen	Er zijn geen zienswijzen ingediend.
p.	Het nemen van een verkeersbesluit zoals bedoeld in artikel 18 van de Wegenverkeerswet 1994, onder de voorwaarde dat de procedure zoals opgenomen in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht bij het nemen van een verkeersbesluit zal worden gevolgd.	Geen
	Gemandateerde bevoegdheid	
	Het vaststellen van een projectplan als bedoeld in artikel 5.4 van de Waterwet, met dien verstande dat het college geen gebruik zal maken van de gemandateerde bevoegdheid: - indien het de aanleg, verlegging of versterking van een primaire waterkering betreft en/of de projectprocedure van artikel 5.5 van de Waterwet van toepassing is; - indien de uitoefening van de bevoegdheid grote bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële consequenties heeft of vermoedelijk zal krijgen	vijf

Bijlage 2 – Verzamelkredieten

Afspraak is dat verzamelkredieten die langer dan twee jaar lopen worden toegelicht in de bestuursrapportage. Onder de betreffende overzichten zijn deze toelichtingen vermeld. Verzamelkredieten waarop in het eerste jaar geen kosten gemaakt worden zullen in de jaarrekening afgesloten worden.

*Bedragen
x €1.000*

Programma	Projectnummer	Omschrijving	status	Actueel krediet	Kosten voorgaande jaren	kosten huidig jaar	Jaar VK/PK
P1	07.01292/001	Herzetten steenglooiing Schuwacht Lekkerkerk	Technisch gereed	350			VK2022
	07.01292/002	Herzetten steenglooiing langs de IJsseldijk Schielandse zijde	Lopend project	450	410	37	VK2022
	07.01328/001	VZK PB2023 - Reconstructie primaire waterkeringen	Lopend project	450		26	VK2023
	07.01328/002	VZK PB2023 - Reconstructie primaire waterkeringen	Lopend project	200			VK2023
	07.01328/003	VZK PB2023 - Reconstructie primaire waterkeringen	Lopend project	150			VK2023
	07.01328/004	VZK PB2023 - Reconstructie primaire waterkeringen	Lopend project	200		3	VK2023
	07.01333/001	subsidieaanvraag dijkversterking capelle zuidplas.	Lopend project	500		85	VK2023
Totaal Programma 1				2.300	410	151	

Bedragen
x € 1.000

Programma	Projectnummer	Omschrijving	status	Actueel krediet	Kosten voorgaande jaren	kosten huidig jaar	Jaar VK/PK
P2	07.01269/001	VZK PB2021: Voorbereidingskrediet gemaal Wilde Veenen*	Lopend project	48	9	4	VK2021
	07.01298/001	VZK PB2022: Lage Bemaling Prinsenland en Lageland	Lopend project	150	13	18	VK2022
	07.01299/001	VZK PB2022: Uitvoering vervanging en automatisering Schuif Essenburgsingel	Lopend project	210			VK2022
	07.01300/001	VZK PB2022: Renovatie Kunstwerken 2022	Lopend project	300	62	5	VK2022
	07.01287/001	Zon op Dak/Grond WS	Lopend project	758	372	161	VK2023
	07.01316/001	VZK Renovatie Kunstwerken - Dieselopslag gemaal A'Kroes vervangen	Vorbereiding gestart	375		11	VK2023
	07.01316/002	VZK Renovatie Kunstwerken - Persleiding gemaal Noordsingel - gem Rdam	Vorbereiding gestart	150			VK2023
	07.01316/003	VZK Renovatie Kunstwerken - Nooddeuren gemaal Binnenwegsepolder vervangen	Vorbereiding gestart	80		13	VK2023
	07.01316/004	VZK Renovatie Kunstwerken - Vervangen stuwen/vaste dammen	Vorbereiding gestart	400		27	VK2023
	07.01316/005	VZK Renovatie Kunstwerken - Frequentieomvormers vervangen	Vorbereiding gestart	180		14	VK2023
	07.01316/006	VZK Renovatie Kunstwerken - BIO - trance 1 watersysteem objecten	Vorbereiding gestart	100			VK2023
Totaal Programma 2				2.751	456	253	

*Vorbereidingskrediet gemaal wilde Veenen: Uiterlijk eind 2023 wordt de projectopdracht vastgesteld. In 2024 wordt een voorbereidingstraject opgestart.

Bedragen
x € 1.000

Programma	Projectnummer	Omschrijving	status	Actueel krediet	Kosten voorgaande jaren	kosten huidig jaar	Jaar VK/PK
P3	07.01271/001	VK 2021- Optimaliseren leidingwerk KV	Technisch gereed	500	266	47	VK2021
	07.01277/001	Vervanging bemonsteringssysteem*	Lopend project	300	208		VK2021
	07.01294/001	VK PB2022: Toekomstbestendig maken transportstelsel ZKO	Lopend project	100			VK2022
	07.01295/001	VK PB2022: Energiebesparing 2022	Lopend project	125	3	1	VK2022
	07.01287/002	Zon op Dak/ Grond AWK	Lopend project	2.293	1.667	62	VK2023
	07.01317/001	VZK-23 Inrichten terrein rg Moordrecht	Voorbereiding gestart	85		7	VK2023
	07.01318/001	VZK-23 Renovatie persleidingen en vervanging appendages	Voorbereiding gestart	300		9	VK2023
	07.01319/001	VZK Voorbereidingskredieten - beperken uitstoot methaan	Voorbereiding gestart	75			VK2023
	07.01320/001	VZK Voorbereidingskredieten - Renovatie ontvangstwerk AWZI KV	Lopend project	100			VK2023
	07.01321/001	VZK Voorbereidingskredieten - aanpakken drijfslag problematiek	Lopend project	75			VK2023
	07.01324/001	VZK - Aanpassen electr installatie KV	Lopend project	400		63	VK2023
	07.01325/001	VZK - Renovatie leidingwerk en vervangen slibretourpomp awzi GD	Lopend project	55			VK2023
	07.01326/001	VZK - Aanpassing Atex-gebied (gasveiligheid) awzi KV	Lopend project	200		1	VK2023
	07.01327/001	VZK - Leggen extra glasvezelkabel KO en GD	Lopend project	80		57	VK2023
Totaal Programma 3				4.688	2.144	246	

**Vervanging bemonsteringssysteem*: De levertijden zijn heel erg lang. Aan het laatst benodigde onderdeel wordt nu gewerkt. We gaan er voornamelijk van uit dat de levering en plaatsing van alle apparatuur nog in 2023 gaat plaatsvinden.

Bedragen
x € 1.000

Programma	Projectnummer	Omschrijving	status	Actueel krediet	Kosten voorgaande jaren	kosten huidig jaar	Jaar VK/PK
P4	07.01237/910	Programma Reconstructie Polderwegen (stelpost) *	Lopend project	546			PK2023
	07.01237/920	Programma Reconstructie Polderwegen (risicoreservering)*	Vorbereiding gestart	62			PK2023
	07.01237/930	Programma Reconstructie wegbruggen (stelpost) *	Vorbereiding gestart	122			PK2023
	07.01237/940	Programma Reconstructie wegbruggen (risicoreservering)*	Vorbereiding gestart	314			PK2023
	07.01237/023	Programma management wegbruggen 2023	Lopend project	75		25	PK2023
	07.01262/003	Materieel WW 2023	Vorbereiding gestart	120		21	VK2023
	07.01330/001	Materieel biodiversiteit WW	Lopend project	50			VK2023
	07.01331/001	Verkeersveiligheid	Lopend project	312		96	VK2023
Totaal Programma 4				1.602		142	
P5	07.01256/003	Verkiezingen jaarbijdrage BZK en communicatiekosten 2022	Lopend project	372	100	109	VK2022 & VK2023
Totaal Programma 5				372	100	109	
OP	07.01323/001	VZK Huisvesting 2023	Lopend project	335		140	VK2023
Totaal Programma OP				335		140	
Totaal				12.047	3.111	1.041	

Afrondingsverschillen zijn mogelijk

*Programmakrediet wegen en wegbruggen wordt na votering van de programmabegroting verdeeld over de onderliggende projecten van wegen en wegbruggen welke gedurende dat jaar moeten worden uitgevoerd. Hierover wordt gerapporteerd bij toelichting op de investeringen.

Bijlage 3 – Indicatoren WBP 2022-2027

Zie bijlage 3 Indicatoren Waterbeheerprogramma PB 2023